
III PLAN MUNICIPAL DE IGUALDADE DE
OPORTUNIDADES ENTRE MULLERES E HOMES DO
CONCELLO DE ARTEIXO

2021-2024

ÍNDICE

PRESENTACIÓN	3
1. PRINCIPIOS ORIENTADORES DO PLAN	5
2. MARCO NORMATIVO DA IGUALDADE	8
3. COMPROMISO COA IGUALDADE	13
4. FASES DE ELABORACIÓN	14
5. ESTRUCTURA DO PIOM	17
6. DIAGNOSE	19
7. ÁREAS DE ACTUACIÓN	38
8. CONXUNTO DE MEDIDAS	39
8.1 Estratexia Municipal	39
8.2 Sensibilización Social e Educación	43
8.3 Mercado de Traballo e Formación	47
8.4 Conciliación e corresponsabilidade	48
8.5 Deporte, Saúde e Benestar	50
8.5.1 Deporte	50
8.5.2 Saúde e Benestar	52
8.6 Cultura	53
8.7 Participación da Muller nos ámbitos Político, Social e Económico.	56
8.8 Violencia contra a muller	59
9. APLICACIÓN, SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN	64
9.1 Vixencia	64
9.2 Seguimento e avaliación	64
10. CRONOGRAMA	65
11. ESTUDO ECONÓMICO	69
ANEXOS	74
I. MARCO NORMATIVO DE APLICACIÓN	74
II. INFRAESTRUTURAS E EQUIPAMENTOS	78

PRESENTACIÓN

O III PIOM do Concello de Arteixo, nace do compromiso da corporación Municipal de traballar pola igualdade entre mulleres e homes como tema clave para o futuro do Concello, cunha visión integradora dos distintos ámbitos da xestión do noso territorio: económico, medioambiental, social e demográfico.

Seguimos poñendo especial atención na transmisións de valores e actitudes equitativas, promovemos a participación da muller na toma de decisións sobre asuntos de interese cidadán, avogamos pola implantación de medidas que faciliten a corresponsabilidade e a conciliación da vida persoal, familiar e laboral dotando ás diferentes zonas territoriais do Concello dunha rede de infraestruturas e equipamentos con este obxectivo.

Así mesmo, renovamos o noso compromiso coa erradicación de calquera manifestación de violencia machista, a través da implantación de medidas encamiñadas á sensibilización social e á atención a mulleres vítimas de violencia de xénero e ao seu entorno máis próximo.

Con este fin, presentamos este Plan para axuntar esforzos no traballo presente e futuro en prol dun concello para vivir en igualdade e dunha sociedade máis xusta.

Inés Ramos Álvarez
Concelleira de Igualdade
Servizos Sociais, Sanidade e
Educación

PRINCIPIOS

1. PRINCIPIOS ORIENTADORES DO PLAN

A metodoloxía, os obxectivos e as medidas deste Plan estarán baixo a guía dos seguintes principios reitores, que orientan todo o proceso de implantación do mesmo.

Transversalidade e perspectiva de xénero.

O principio de igualdade entre mulleres e homes estará presente en todos os ámbitos de actuación (sociais, culturais, educativos e económicos) da Administración local, para evitar os desequilibrios e desigualdades entre homes e mulleres no Concello.

Visibilidade

Entendemos que para conseguir o equilibrio e garantir un beneficio mutuo para homes e mulleres na aplicación das políticas públicas, o punto de partida é facer visibles as diferenzas entre homes e mulleres onde as haxa, identificar os factores de desigualdade e, a partir de aí, propoñer as melloras concretas, así como facer visible a presenza das mulleres na sociedade.

Prevenición

Poñer a atención na sensibilización, formación e información da realidade na que vivimos é fundamental para a prevención de desigualdades e de calquera conduta sexista, e, en particular, as que comporta a violencia de xénero.

Pluralidade e diversidade

Atender á diversidade, ás diferentes situacións e necesidades, é necesario para establecer estratexias de actuación que garantan a consecución da igualdade tendo en conta variables como a situación laboral, familiar, procedencia, cultura, etc.

Xustiza social

A Igualdade é un dos fundamentos do principio de xustiza social. A xustiza social é un principio básico, un valor fundamental para lograr a convivencia pacífica e o progreso das sociedades, promove a distribución equitativa de bens e servizos. O seu obxectivo final é acabar cos desigualdades e conseguir o pleno desenvolvemento das persoas.

Innovación

Responde á necesidade de fomentar solucións novas que garantan a igualdade de oportunidades.

Sustentabilidade

O proxecto está pensado para que os obxectivos e impactos do III PIOM perduren máis aló do horizonte temporal aquí contemplado, de maneira que cada elemento poida adaptarse á dinámica social favorecendo o camiño para a igualdade real.

Corresponsabilidade e Conciliación

Conscientes de que a plena igualdade só será posible se existe unha asunción equitativa do traballo remunerado e non remunerado e do reparto dos coidados e dos tempos, lévase a cabo unha aposta por accións dirixidas á concienciación dende as distintas áreas de actuación do Concello, así como a través da dotación de infraestruturas e equipamentos destinados a este fin.

Participación

A igualdade implica un compromiso de todas e todos, lograr a participación social das mulleres en todos os eidos constitúe un dos principios reitores deste Plan.

MARCO XURÍDICO

2. MARCO NORMATIVO DA IGUALDADE

As Nacións Unidas teñen un compromiso coa Igualdade dende o seu Acto de Constitución en 1945 (Carta de San Francisco, do 26 de xuño). Nesta Carta recoñécese a igualdade de dereitos sen distinción por razón de sexo e, dende entón, desenvolvéronse distintos instrumentos xurídicos, políticos e técnicos para a igual consecución do devandito compromiso.

A igualdade de xénero non é só un dereito humano fundamental, senón que é un dos fundamentos esenciais para construír un mundo pacífico próspero e sostible.

Conseguíronse algúns avances durante as últimas décadas: máis nenas escolarizadas, obrígase a menos nenas ao matrimonio precoz, hai máis mulleres en cargos de responsabilidade e liderado no ámbito político, social e empresarial, e as leis están a reformarse para fomentar a igualdade de xénero.

A pesar destes logros, aínda existen moitas dificultades: violencia contra as mulleres, desigualdades e discriminacións no ámbito laboral, repartición desigual do traballo de cuidados, pobreza entre a poboación feminina e explotación sexual e trata, entre outras.

Eradicar as desigualdades e mellorar a situación das mulleres e nenas, require o compromiso das institucións públicas e privadas para, así, conseguir mellorar a sociedade no seu conxunto.

É numerosa a normativa desenrolada nos ámbitos internacionais, nacionais e locais que regula o Dereito de Igualdade (ver anexos).

Ámbito da Comunidade Autónoma de Galicia

O Estatuto de Autonomía de Galicia (Lei Orgánica 1/1981, do 6 de abril), no artigo 4.2 recolle o mandato dirixido aos poderes públicos de Galicia de promover as condicións para que a liberdade e a igualdade da persoa e dos grupos en que se integra sexan reais, efectivas, remover os obstáculos que impidan ou dificulten a súa plenitude e facilitar a participación de todos os galegos e galegas na vida política, económica, cultural e social.

Coa aprobación do Decreto legislativo 2/2015, do 12 de febreiro, polo que se aproba o texto refundido das disposicións legais da Comunidade Autónoma de Galicia en materia de igualdade, Galicia reforza o seu compromiso coa eliminación da discriminación entre mulleres e homes e coa promoción da igualdade entre as persoas de ambos sexos, de conformidade coas obrigas impostas aos poderes públicos de Galicia no artigo 4 do Estatuto de Autonomía para Galicia.

Consagra como principios de actuación da Comunidade Autónoma de Galicia en materia de igualdade:

a) A procura e a eliminación absoluta das discriminacións por razóns de sexo, sexan directas ou indirectas.

b) A modificación dos patróns socioculturais de conduta de mulleres e homes, con vistas a acadar a eliminación dos prexuízos e das prácticas consuetudinarias baseadas na idea de inferioridade ou superioridade de calquera dos sexos ou en funcións estereotipadas de mulleres e de homes.

c) A integración da dimensión da igualdade de oportunidades entre mulleres e homes na elaboración, execución e seguimento de todas as accións desenvoltas polo sector público autonómico no exercicio das súas competencias.

d) O fomento da comprensión da maternidade como unha función social, evitando os efectos negativos sobre os dereitos da muller, e instrumentando, ademais, outros efectos positivos. A protección da maternidade é unha necesidade social que os poderes públicos galegos asumen e recoñecen politicamente. Sendo a maternidade un ben insubstituíble, todas as cargas e coidados que supón, a gravidez, o parto, a crianza, a socialización das fillas e fillos, deben recibir axuda directa das institucións públicas galegas, a fin de non constituír discriminación gravosa para as mulleres. Neste sentido, a Xunta de Galicia aplicará todas as súas competencias para conseguir que se materialice, na práctica, o principio mencionado, e a maternidade deixe de ser carga exclusiva das nais e motivo de discriminación para as mulleres.

e) A adopción de idénticas actuacións de fomento da súa comprensión como función social con respecto ao coidado de familiares que, polas súas dependencias, necesiten a asistencia doutras persoas.

A TRANSVERSALIDADE DO PRINCIPIO DE IGUALDADE DE TRATO ENTRE MULLERES E HOMES

A transversalidade de xénero é un concepto que xorde na 3ª Conferencia Internacional sobre as Mulleres (Nairobi, 1985) que promoveu a Organización de Nacións Unidas e que se adopta a partir da 4ª Conferencia (Beijing, 1995).

“O mainstreaming de xénero foi establecido como estratexia para a promoción da consecución da igualdade de xénero debido a que as estratexias anteriores fallaron no cumprimento dos obxectivos establecidos. As leccións aprendidas da implantación de actividades e proxectos especiais para as mulleres nos anos 70 e 80, indicaron que aínda que tales proxectos resulten esenciais, non poden por si mesmos producir os cambios

necesarios no status da muller. As actividades centradas nas mulleres tendían a ser deixadas á marxe e o acceso das mulleres aos recursos e ao poder seguía sendo mínimo. A concienciación sobre estas limitacións provocou a estratexia de integración que tentou abordar o tema da marxinação mediante a incorporación de "perspectivas de mulleres" no desenvolvemento das políticas e o deseño de proxectos e a súa implantación.

O mainstreaming de xénero baseouse na necesidade de ir máis aló do sinxelo intento de integrar incuestionablemente ás mulleres nas axendas de desenvolvemento existentes, senón para cambiar ou transformar as axendas de traballo para que puidesen responder máis adecuadamente ás realidades e necesidades tanto de mulleres como de homes".

Carolyn Hannan, Directora da Division for the Advancement of Women da ONU, define a transversalidade de xénero como: *"O proceso de avaliación das consecuencias para as mulleres e os homes de calquera acción planificada, inclusive as leis, e está destinada a facer que preocupacións e experiencias tanto das mulleres como dos homes sexan un elemento integrante da elaboración, a aplicación, a supervisión e a avaliación das políticas e os programas en todas as esferas políticas, económicas e sociais, a fin de que as mulleres e os homes se beneficien por igual e se impida que se perpetúe a desigualdade. O obxectivo final é lograr a igualdade entre os sexos".*

Polo tanto, a transversalidade de xénero é unha estratexia con resultados a medio e longo prazo para:

- Integrar a igualdade de oportunidades nas políticas e prácticas cotiás dos gobernos e outros organismos públicos;
- Evitar os desequilibrios e desigualdades existentes na sociedade, involucrando tanto a mulleres como a homes;
- Acabar con calquera tipo de discriminación por razón de sexo -un reto para as Administracións públicas- e, polo tanto, adecuarse ao principio de igualdade.

A principal ferramenta de traballo da transversalidade de xénero é a introdución do enfoque ou perspectiva de xénero, que permite dar conta do modo no que están construídas as diferenzas entre homes e mulleres nun contexto determinado. Non se analiza só a situación das mulleres senón a relación entre a situación dunhas e doutros tomando o xénero como principio estrutural.

En relación cos poderes públicos, o artigo 15 da Lei Orgánica 3/2007, do 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes (en diante LOIMH) regula a transversalidade do principio de igualdade de trato entre mulleres e homes: *"O principio de igualdade de trato e oportunidades entre mulleres e homes informará, con carácter transversal, a actuación de todos os Poderes Públicos. As Administracións públicas integrarano, de forma activa, na adopción e execución das súas disposicións normativas,*

na definición e orzamentación de políticas públicas en todos os ámbitos e no desenvolvemento do conxunto de todas as súas actividades".

Criterios de actuación das Administracións públicas

Segundo o artigo 51 da LOIMH, as Administracións públicas, no ámbito das súas respectivas competencias e en aplicación do principio de igualdade entre mulleres e homes, deberán:

- a) Remover os obstáculos que impliquen a persistencia de calquera tipo de discriminación coa finalidade de ofrecer condicións de igualdade efectiva entre mulleres e homes no acceso ao emprego público e no desenvolvemento da carreira profesional;
- b) Facilitar a conciliación da vida persoal, familiar e laboral, sen menoscabo da promoción profesional;
- c) Fomentar a formación en igualdade, tanto no acceso ao emprego público como ao longo da carreira profesional;
- d) Promover a presenza equilibrada de mulleres e homes nos órganos de selección e valoración;
- e) Establecer medidas efectivas de protección fronte ao acoso sexual e ao acoso por razón de sexo;
- f) Establecer medidas efectivas para eliminar calquera discriminación retributiva, directa ou indirecta, por razón de sexo;
- g) Avaliar periodicamente a efectividade do principio de igualdade nos seus respectivos ámbitos de actuación.

METODOLOXÍA

3. COMPROMISO COA IGUALDADE

3.1 Antecedentes

O compromiso do Concello de Arteixo en prol da igualdade de dereitos e oportunidades entre mulleres e homes, plásmase por primeira vez no ano 2004, cando se asina o Primeiro Plan de Igualdade, aprobado no Pleno municipal do 25 de novembro cunha vixencia inicial de dous anos, prorrogándose posteriormente ata o ano 2008.

Posteriormente o Departamento da Muller promove a elaboración do II Plan Municipal de Igualdade de Oportunidades entre Mulleres e Homes de Arteixo 2010-2014, prorrogado ata a actualidade. Este documento nace coa vocación de servir de ferramenta para a planificación das políticas municipais de igualdade.

Continuando co labor iniciado, conscientes cada vez máis da necesidade de loitar pola igualdade de dereitos e oportunidades, dende a Concellería de Igualdade, Servizos Sociais, Sanidade e Educación promóvese a elaboración do III Plan Municipal de Igualdade de Oportunidades entre Mulleres e Homes de Arteixo 2021-2025.

Tomouse como punto de referencia para a elaboración da diagnose, o traballo efectuado a raíz da implantación e execución das medidas recollidas no II PIOM do Concello.

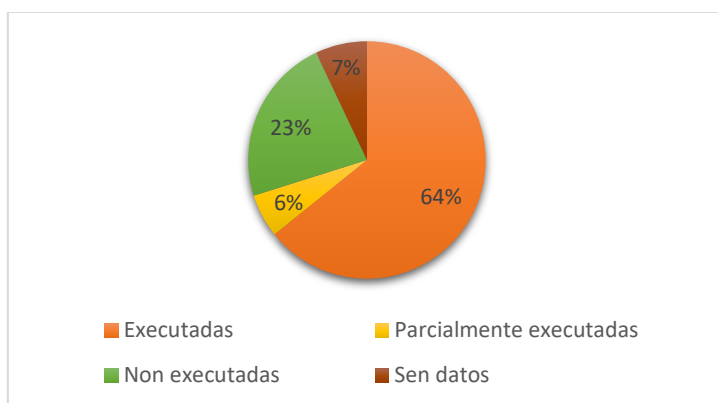
O II PIOM do Concello estruturouse en cinco áreas:

Área 1	Educación para a igualdade
Área 2	Mercado laboral e usos do tempo
Área 3	Participación social
Área 4	Violencia de Xénero
Área 5	Perspectiva de Xénero

Para cada unha das áreas definíronse dezaseis obxectivos e para a consecución de cada un deles desenvolvéronse trinta e oito medidas que se concretaron en cento cinco accións. Finalmente a estrutura do último PIOM do Concello foi a que segue:

	ÁREAS DE TRABALLO	OBXECTIVOS	MEDIDAS	ACCIÓNS
1.	Educación para a igualdade	3	8	15
2.	Mercado laboral e usos do tempo	4	6	23
3.	Participación social	4	9	24
4.	Violencia de xénero	3	5	16
5.	Perspectiva de xénero	2	10	27

O período de execución desenvolveuse entre os anos 2010-2014, polo que ao longo da vixencia do Plan prévióanse trescentas cincuenta e cinco intervencións. Finalmente o nivel de execución/implantación foi o que se detalla de seguido:

En termos absolutos o nivel de execución foi:

Executadas	Parcialmente executadas	Non executadas	Sen datos
228	21	81	25

4. FASES DE ELABORACIÓN

O III PIOM organizouse en base a unha serie de fases de traballo, que teñen o seu inicio no ano 2019.

A primeira fase consistiu na recollida de información sobre o nivel de implantación e execución do II Plan de igualdade do Concello 2010-2014, punto de partida para a elaboración do III Plan de Igualdade entre Mulleres e Homes.

Á anterior seguiu unha segunda fase de elaboración do estudo denominada "Diagnose da situación de homes e mulleres do Concello de Arteixo", consistente na recollida de datos cuantitativos e cualitativos a través de entrevistas con distintas asociacións veciñais, deportivas e empresariais.

E unha última fase, que se inicia a principios do ano 2020, que permitiu realizar unha diagnose das necesidades e das características da poboación do municipio a través de entrevistas ás persoas con responsabilidade técnica e política das diferentes áreas de

intervención municipal; para, partindo destas necesidades, contemplar unha serie de medidas que realmente posibiliten avanzar no camiño da igualdade de oportunidades entre mulleres e homes.

Este plan reúne unha serie de características que o converte nunha ferramenta estratéxica de traballo, que aspira a garantir a inclusión do principio de igualdade en todas as áreas de influencia e xestión do Concello, en aras da consecución dunha igualdade real para o conxunto da poboación de Arteixo.

ENTIDADES PARTICIPANTES

Municipais

- Alcaldía;
- Muller;
- Educación;
- Servizos Sociais;
- Deportes;
- Cultura;
- Biblioteca;
- Persoal;
- Intervención;
- Emprego.

Outras entidades

Ademais, iniciáronse contactos con distintas asociacións deportivas, do tecido empresarial, diferentes ANPA, Direccións de centros educativos, Centros de saúde e Forzas e Corps de Seguridade do Estado.

FERRAMENTAS METODOLÓXICAS:

Entrevistas

- Entrevistas a 16 técnicos e técnicas das áreas indicadas no epígrafe anterior;
- Entrevistas ao persoal político das áreas indicadas no epígrafe anterior;
- Entrevistas coa Xerente da Asociación do Polígono de Sabón;
- Entrevistas telefónicas con persoas das directivas de diferentes asociacións deportivas;
- Con diferentes ANPA;
- Mesas de coordinación, etc.;

Análise de documentación:

- Anteriores plans de igualdade (I PIOM do Concello de Arteixo; II PIOM do Concello de Arteixo);
- Lexislación de aplicación;
- Memorias anuais;
- “Plan Novarteixo 2020”;
- Reportaxes e estudos elaborados dende diferentes áreas do Concello.

AGRADECEMENTOS

Dende aquí queremos agradecer a todas as persoas, organismos e áreas municipais, asociacións e entidades, que de forma directa ou indirecta aportaron a súa inestimable experiencia, coñecementos, aportacións e implicación. Sen a súa participación este documento non sería posible.

5. ESTRUCTURA DO PIOM

O Plan organízase do xeral ao específico, tomando como base a diagnose de situación ao redor de 7 áreas de actuación de carácter transversal. En cada unha destas áreas defínense unha serie de obxectivos ao redor dos que se artellan as medidas necesarias para o avance progresivo das políticas de igualdade no Concello.

Os obxectivos, á súa vez, aparecen diferenciados en estratéxicos e operativos: os obxectivos estratéxicos responden ás diferentes liñas xerais de intervención, en tanto que os operativos, son os relativos ás medidas concretas propostas.

De igual xeito, para cada medida sinálanse as e os axentes implicados e os indicadores de avaliación, así como a temporalidade na aplicación das mesmas.

ÁREA	ÁREAS DE ACTUACIÓN	OBXECTIVOS ESTRATÉXICOS	OBXECTIVOS OPERATIVOS	MEDIDAS
A.1	ESTRATEGIA MUNICIPAL	1	6	13
A.2	EDUCACIÓN E SENSIBILIZACIÓN	1	5	14
A.3	MERCADO DE TRABALLO	1	2	3
A.4	CONCILIACIÓN E CORRESPONSABILIDAD	1	3	5
A.5	ÁREA DE DEPORTE, SAÚDE E BENESTAR	2	4	13
A.6	CULTURA	1	3	9
A.7	PARTICIPACIÓN	1	4	7
A.8	VIOLENCIA CONTRA A MULLER	2	5	19
	Total	10	32	83

A DIAGNOSE

6. DIAGNOSE

Para levar a cabo a correcta xestión da igualdade, resulta preciso, en primeiro lugar, realizar unha diagnose de situación, centrándose naquelas áreas nas que se poida observar a necesidade de realizar modificacións ou poñer en marcha medidas que permitan seguir avanzando na igualdade de oportunidades. Para, deste xeito, acadar o obxectivo de converter ao Concello de Arteixo nun concello dinámico a favor da igualdade en todos os seus ámbitos de actuación.

O documento elaborado será aberto e flexible, coas posibilidades de cambio necesarias para poder achegarse á realidade do Concello, e así, partindo dos datos deste informe, poderanse elaborar medidas e actuacións realistas, axustándose ás características específicas do Concello, convertendo así o Plan de Igualdade nun instrumento útil que non se reduza a un mero trámite burocrático.

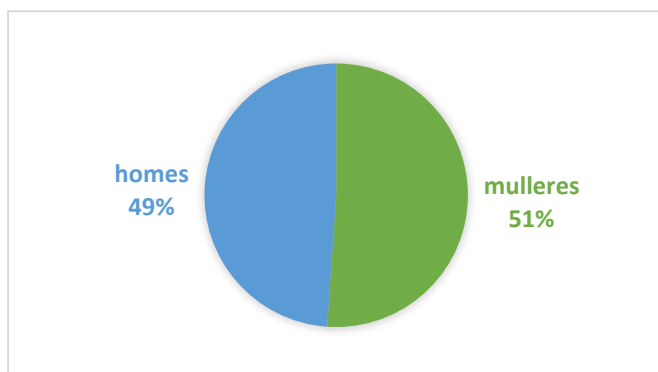
DATOS E CONCLUSIÓNS DA DIAGNOSE

POBOACIÓN

Arteixo contaba cunha poboación no ano 2019 de 32.262 habitantes, presentando os datos desagregados por sexo serían en termos absolutos:

HOMES	MULLERES
15.976	16.286

Polo tanto, en termos porcentuais as mulleres representarían o 51% sobre o total da poboación e os homes o 49%.

Se tomamos os datos globais e os dividimos por parroquias, podemos comprobar que a maior parte da poboación concéntrase nos núcleos de Arteixo, Oseiro e Pastoriza.

Desagregados os datos por sexo o número de homes e mulleres distribúese da seguinte maneira segundo as parroquias:

PARROQUIA	HOMES	MULLERES
ARMENTÓN (SAN PEDRO)	186	231
ARTEIXO (SANTIAGO)	6.612	6.812
BARRAÑÁN (SAN XIÁN)	175	172
CHAMÍN (SANTAIA)	228	226
LAÑAS (SANTA MARIÑA)	192	208
LARÍN (SANTO ESTEVO)	248	286
LOUREDA (SANTA MARÍA)	805	844
MONTEAGUDO (SAN TOMÉ)	179	195
MORÁS (SANTO ESTEVO)	614	605
OSEIRO (SAN TIRSO)	2.719	2.659
PASTORIZA (SANTA MARÍA)	3.698	3.701
SORRIZO (SAN PEDRO)	96	107
SUEVOS (SAN MARTIÑO)	224	240

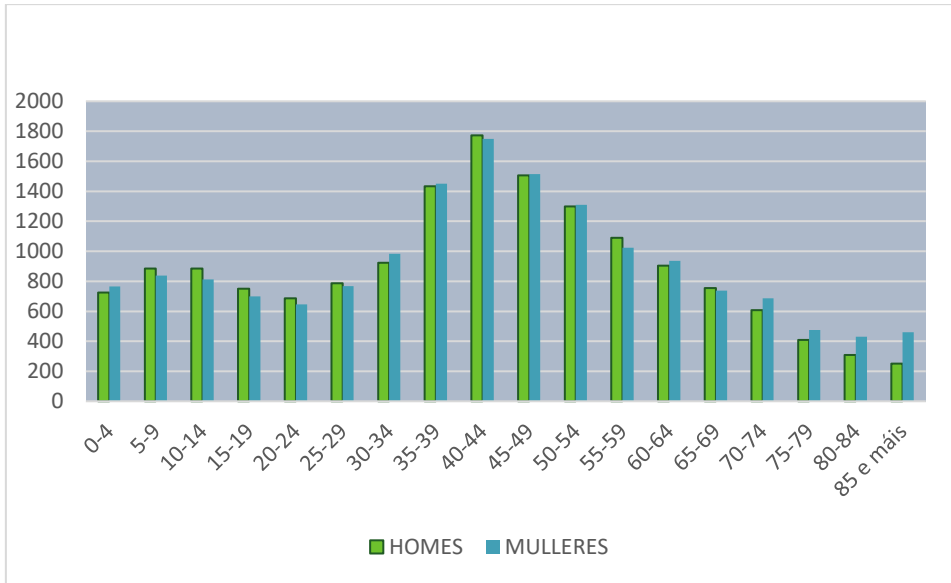
Fonte: Elaboración propia a partires dos datos do IGE

A evolución da poboación de Arteixo dende 2015 a 2019 é crecente, sendo o incremento da poboación feminina maior que a masculina.

PIRAMIDE DE IDADE

En Arteixo o groso da poboación situase na franxa dos 40 aos 44 anos, cun 11% do total da poboación, seguida pola franxa dos 35 aos 39 e dos 45 aos 49 anos, que representan o mesmo porcentaxe, un 9% do total da poboación.

Como se pode apreciar na pirámide, a franxa infantil do Concello de Arteixo (dos 0 aos 4 anos) é un pouco inferior á que corresponde aos 60 a 69 anos.

Nas franxas de idades que comprenden dos 60 ata os 85 anos e dos 0 aos 4 anos as mulleres representan un maior número con respecto aos homes.

Cabe advertir que as idades onde se sitúa o maior porcentaxe de poboación son as bandas entre os 35 e 49 anos, o que debe ser tido en conta para fomentar medidas de corresponsabilidade e conciliación.

A idade media da poboación do Concello de Arteixo situase nas mulleres nos 43 anos e nos homes en 41 anos. Nótese que a idade media do Concello é algo inferior á da Provincia de A Coruña e á de Galicia en xeral.

Demarcación territorial	Mulleres	Homes
Concello de Arteixo	43	41
Provincia de A Coruña	48	45
Galicia	49	46

Fonte: Elaboración propia a partires dos datos do IGE.

INDICADORES DEMOGRÁFICOS

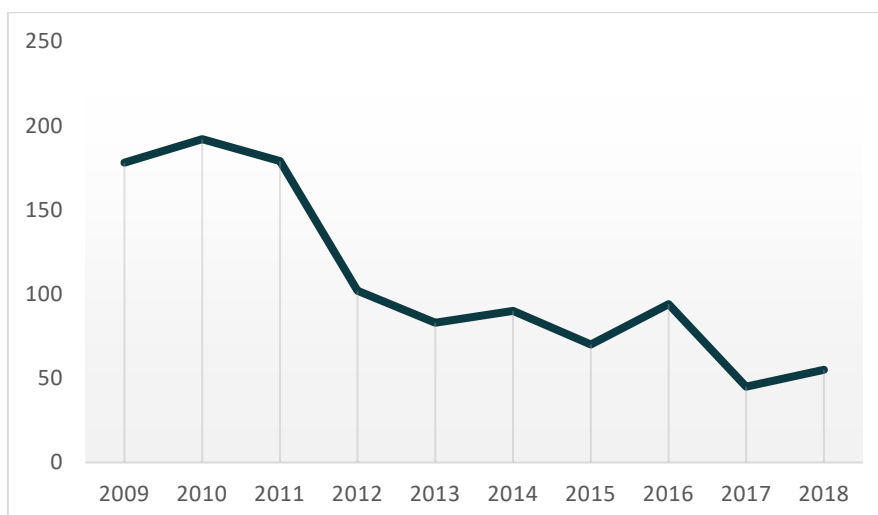
Arteixo é un dos poucos concellos, xunto con Cambre, Culleredo, Oroso e Ames, que presenta un saldo vexetativo positivo ao longo dos últimos dez anos na Provincia de A Coruña e Galicia en xeral.

ANO	NACEMENTOS			DEFUNCIÓNS			SALDO VEXETATIVO	MATRIMONIOS
	TOTAL	HOMES	MULLERES	TOTAL	HOMES	MULLERES		
2009	343	181	162	165	82	83	178	153

ANO	NACEMENTOS			DEFUNCIÓNS			SALDO VEXETATIVO	MATRIMONIOS
	TOTAL	HOMES	MULLERES	TOTAL	HOMES	MULLERES		
2010	390	200	190	198	102	96	192	161
2011	367	195	172	188	93	95	179	152
2012	304	153	151	202	108	94	102	149
2013	298	161	137	215	115	100	83	151
2014	285	153	132	195	99	96	90	130
2015	313	147	166	243	121	122	70	162
2016	295	136	159	201	111	90	94	160
2017	267	119	148	222	117	105	45	150
2018	257	136	121	202	114	88	55	142

Fonte: Datos do IGE

Aínda así, dende o ano 2009 ata o ano 2018 o saldo vexetativo en Arteixo descendeu un 69%.

Concretamente os nacementos descendieron un 25% e o número de defuncións incrementouse nun 22% neste período.

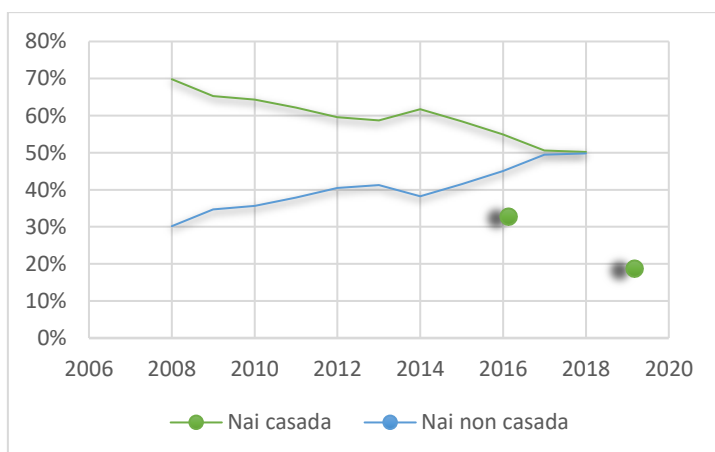
Merece a pena destacar que a pesares de que dende unha análise de conxunto o número de nacementos foi descendendo a partir de 2013, con todo, dende o ano 2015 detéctase un incremento dos nacementos nas franxas de máis idade das nais. Unha tendencia que se identifica no total do país.

ANO	MENOS DE 20 ANOS	DE 20 a 24 ANOS	DE 25 a 29 ANOS	DE 30 a 34 ANOS	DE 35 a 39 ANOS	DE 40 a 44 ANOS	DE 45 E MÁIS ANOS
2009	7	27	92	134	81	2	0
2010	4	26	79	179	89	13	0

ANO	MENOS DE 20 ANOS	DE 20 a 24 ANOS	DE 25 a 29 ANOS	DE 30 a 34 ANOS	DE 35 a 39 ANOS	DE 40 a 44 ANOS	DE 45 E MÁIS ANOS
2011	4	21	72	165	85	19	1
2012	5	17	54	118	92	18	0
2013	2	11	51	126	87	20	1
2014	3	19	47	111	75	28	2
2015	7	12	48	113	98	31	4
2016	4	17	52	98	103	19	2
2017	1	14	39	88	94	31	0
2018	6	21	46	83	75	22	4

Fonte: Elaboración propia a partires dos datos do IGE.

Ao longo do período que abrangue dende o ano 2008 ao 2018, apréciase un aumento no porcentaxe de nacementos no caso de nais non casadas. Así no ano 2008 representaban o 30% nos nacementos en tanto que 2018 o 50%. Esta é unha tendencia xeneralizada no resto do país.

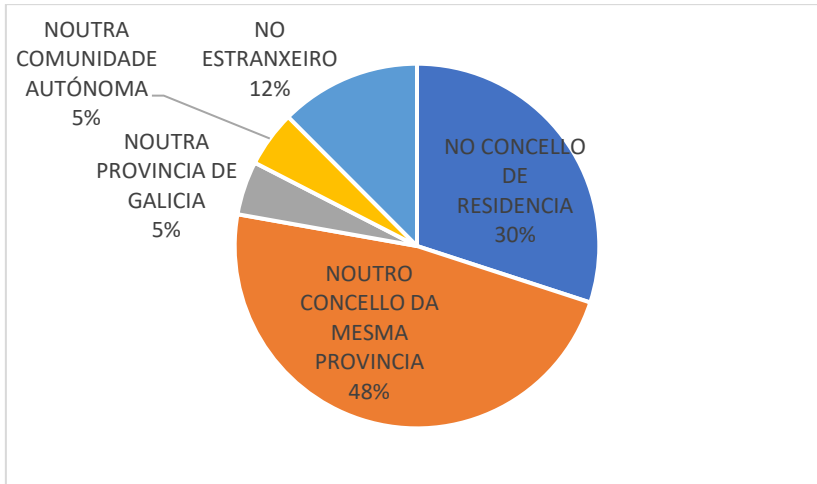

Fonte: Elaboración propia a partires dos datos do IGE.

Movements Migratorios

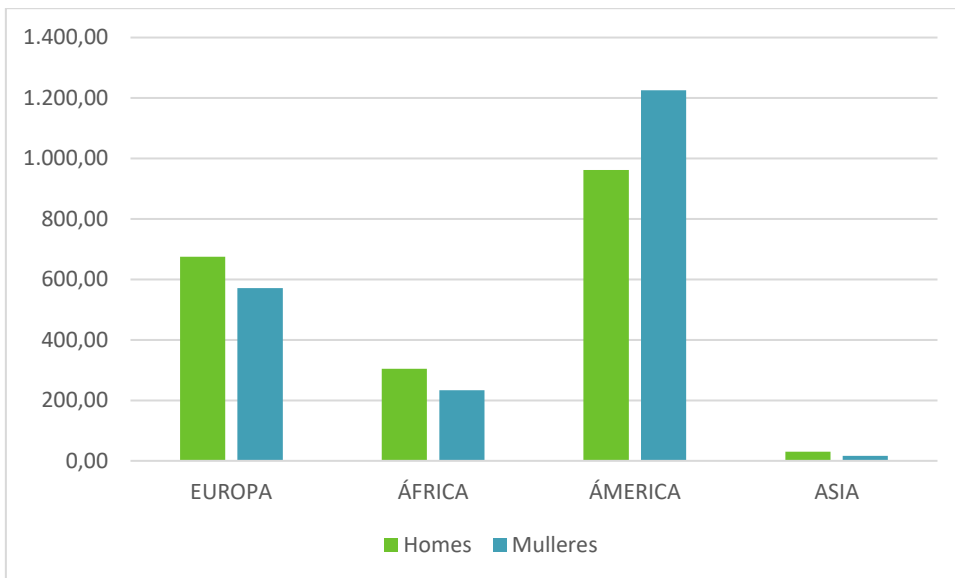
Arteixo recibe un importante número de poboación, de feito, o 70% da poboación do Concello é foránea, tal e como se indica na gráfica.

ANO	NO CONCELLO DE RESIDENCIA	NOUTRO CONCELLO DA MESMA PROVINCIA	NOUTRA PROVINCIA DE GALICIA	NOUTRA COMUNIDADE AUTÓNOMA	NO ESTRANXEIRO
2019	9.683	15.415	1.536	1.603	4.025

Indicar que a poboación estranxeira é o colectivo máis numeroso, xunto coa poboación que provén doutros concellos da Provincia de A Coruña.

As mulleres inmigrantes en Arteixo representan a 51% da totalidade da poboación inmigrante, unha tendencia que se mantén no conxunto do Estado español, no que representan o 50% da totalidade da poboación que procede doutros países.

Observando a gráfica, podemos ver que a proporción das mulleres varía dependendo da procedencia, sendo as mulleres orixinarias de América as que representan o maior porcentaxe, o 60%, fronte ás de Africa (11%) ou Asia (1%).

Estes datos deberan ser valorados na implantación de políticas públicas, tendo moi presente a tripla discriminación que poden chegar a sufrir polo feito de ser mulleres, traballadoras e inmigrantes.

Saldos Migratorios

Arteixo presenta un saldo migratorio positivo durante os 10 últimos anos. En concreto, o saldo migratorio interno é positivo dende 2014, destacando o incremento de 2012.

Do saldo migratorio externo destacar o notable ascenso no período que vai dende o ano 2016 ao 2018, tal e como se indica nas táboas achegadas a continuación.

Evolución dos saldos migratorios en Arteixo 2009-2018.

AÑO	SALDO INTERNO		
	TOTAL INTERNO	INTRA PROVINCIAL	CO RESTO DE GALICIA
2009	209	203	6
2010	-1	-18	17
2011	31	42	-11
2012	168	170	-2
2013	-61	-77	16
2014	133	98	35
2015	192	171	21
2016	87	54	33
2017	148	132	16
2018	140	123	17

AÑO	SALDO EXTERNO		
	TOTAL EXTERNO	CO RESTO DE ESPAÑA	CO ESTRANXEIRO
2009	169	65	104
2010	85	25	60
2011	27	23	4
2012	42	44	-2
2013	-97	15	-112
2014	-77	-51	-26
2015	38	-43	81
2016	141	29	112
2017	190	33	157
2018	178	8	170

FACTORES SOCIOECONÓMICOS

Tecido Empresarial

O municipio de Arteixo é coñecido a nivel internacional grazas á súa gran industrialización, iniciada na década dos anos sesenta do século XX, coa construción do Polígono Industrial de Sabón, que se complementa coa construción do gran Porto de Langosteira e co Polígono de Morás.

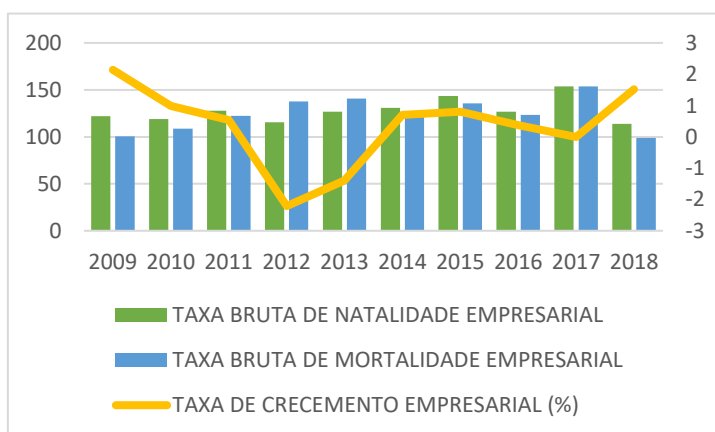
Segundo datos do IGE, no ano 2018, o tecido empresarial arteixán estaba conformado por 2.474 empresas. Se examinamos a táboa, a tendencia dende o ano 2014 foi á alza, neste período de 5 anos o número de empresas incrementouse un 2,49%.

Número persoas asalariadas	2014	2015	2016	2017	2018
de 0 a 2	1.928	1.970	1.963	1.947	1.939
de 3 a 5	231	213	215	234	241
de 6 a 9	95	98	100	96	103
de 10 a 19	67	70	71	68	84
de 20 a 49	57	53	58	67	60
de 50 a 99	19	24	25	25	27
de 100 a 249	13	17	14	15	13
250 ou máis	4	4	6	6	7
TOTAL	2.414	2.449	2.452	2.458	2.474

A estrutura do tecido empresarial de Arteixo caracterízase pola reducida dimensión das empresas, primando as microempresas (92,28%) e as pequenas empresas (5,82%).

Demografía empresarial

A evolución do tecido empresarial está condicionada ao número de nacementos e mortes de empresas. Así, co fin de completar a análise do tecido empresarial de Arteixo, recolléronse datos demográficos das empresas do Concello.

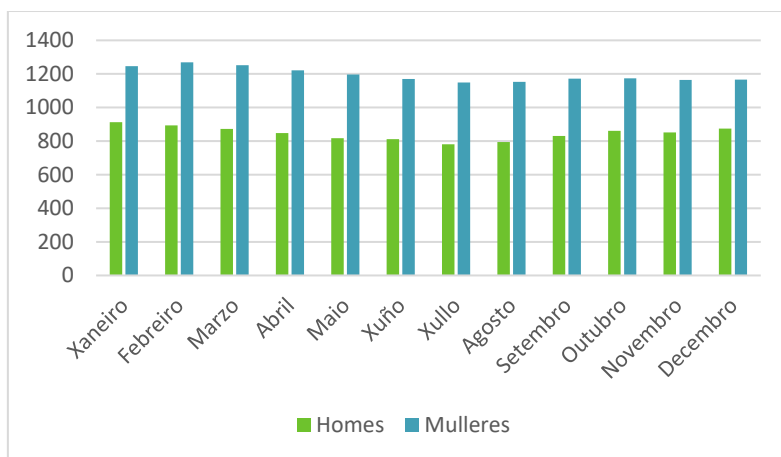
Como se pode apreciar na gráfica, o ano 2018 foi un momento de crecemento positivo. E elo, tras pasar por anos como o 2012 e o 2013 -coincidindo coa época da crise económica- onde a taxa de mortes de empresas superaba á taxa de nacementos, provocando unha diminución do tecido empresarial do Concello. Como se pode observar na gráfica a evolución desta tendencia é lenta.

MERCADO DE TRABALLO

Taxa de Desemprego

A taxa de desemprego é o porcentaxe de persoas paradas sobre o total de activas.

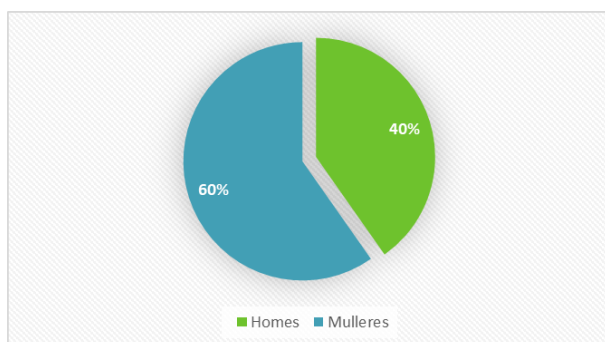
Os datos do desemprego do Concello de Arteixo para o ano 2019 indican que o colectivo con máis persoas paradas é o das mulleres, con un 58% sobre o total de persoas desempregadas, fronte ao colectivo masculino cun 42% de desempregados.

Fonte: Elaboración propia a partires dos datos do IGE.

Contratación

En materia de contratación, ao longo do ano 2019 formalizáronse no Concello de Arteixo un total de 20.796 contratos de traballo. O 60% deles foron para contratar homes e o 40% restante foron contratos celebrados con mulleres.

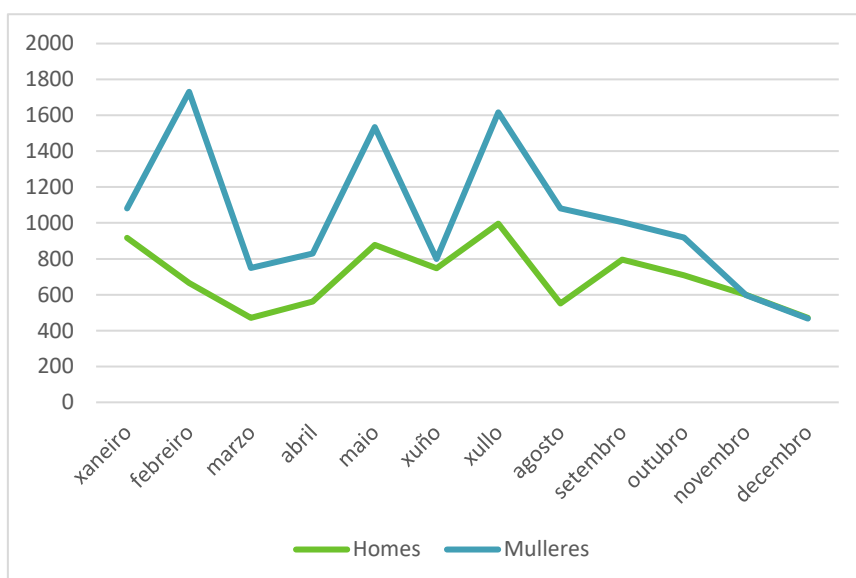

Analizando a tipoloxía dos contratos advírtese que 19.170 foron contratos temporais e 1.599 contratos indefinidos.

Se desagregamos os datos por sexo, dos contratos que se fixeron a homes o 90% son contratos temporais e o 10% contratos indefinidos. Pola súa contra, no caso das mulleres o 94% dos contratos celebrados foron contratos temporais e o 6% contratos indefinidos.

Tipo de contrato	Homes	Mulleres
Temporal	7.533	11.637
Indefinido	827	772

A continuación recóllese a evolución da contratación de homes e mulleres ao longo do ano 2019, na que se destacarían os picos pronunciados que presenta a contratación feminina fronte á masculina.

Contratación por sectores

Como se advirte na táboa, o maior número de contratacións de mulleres está focalizado en sectores feminizados e, pola contra, o número de contratacións descende nos sectores que tradicionalmente se identifican con profesións "propias dos homes".

Esta circunstancia debe ser tida en conta á hora de elaborar medidas no Plan de Igualdade que vaian encamiñadas tanto a destacar o papel das mulleres como a achegar, na medida do posible, estas profesións á poboación feminina.

Sector	Homes	Mulleres
Industria de alimentación	173	3.043
Industria téxtil	6	96
Confección de prendas de vestir	681	1.788
Industria química	47	4
Fabricación Prod. Metálicos excepto máquinas e equipos	320	22
Fabricación de material e equipo eléctrico	80	1
Fabricación Mobles	103	11
Construción de edificios	370	15
Enxeñería civil	391	7
Actividades de construción especializada	569	24
Venta e reparación de vehículos de motor e motocicletas	238	22
Comercio ao por maior	140	42
Transporte terrestre e por tubaxe	193	16
Almacenamento e actividades anexas ao transporte	1.221	989
Servizos de comidas e bebidas	1.243	1.361
Servizos a edificios e xardinaría	144	264
Outros servizos persoais	277	1.003

Estrutura salarial

Analizados por sectores económicos os datos salariais dos que se dispoñen para o Concello de Arteixo, conclúese que a brecha salarial é máis significativa naqueles sectores altamente masculinizados. No sector industrial os homes perciben unha media dun 27% máis que as mulleres; e no sector servizos un 21% máis, tal e como se pode apreciar nas cifras que se recollen a continuación.

Período	Construción ¹		Industria		Servizos	
	Salario Mulleres	Salario Homes	Salario Mulleres	Salario Homes	Salario Mulleres	Salario Homes
2013	0	20.033,64 €	17.864,50 €	25.693,34 €	17.150 €	21.677,93 €
2014	0	20.885,07 €	18.786,73 €	24.966,06 €	17.644 €	21.805,06 €
2015	0	20.282,97 €	18.399,79 €	25.587,38 €	18.044 €	22.832,22 €
2016	0	20.667,27 €	18.826,35 €	26.341,99 €	18.166 €	23.365,26 €
2017	0	21.982,35 €	20.667,96 €	26.947,94 €	18.555 €	23.717,47 €

Fonte: Elaboración propia a partires dos datos do INE.

USO DOS TEMPOS E CONCILIACIÓN

Os datos dos que se dispoñen son referidos á Comunidade Autónoma de Galicia. No que respecta ao Concello de Arteixo, o compromiso co apoio á corresponsabilidade e coa conciliación da vida persoal, familiar e laboral tradúcese en:

- Dotación de infraestruturas e equipamentos, tanto sociais, culturais como deportivos (ver Anexo II);
- Iniciativas de sensibilización e información sobre parentalidade positiva e a necesidade da corresponsabilidade;
- Actividades extraescolares que respondan a esta finalidade tanto dende Educación como dende Deportes.

EDUCACIÓN

A contorna escolar configúrase como un ámbito de actuación determinante na procura dun equilibrio entre mulleres e homes. Dende os centros foméntanse e desenvólvense medidas e actuacións dirixidas a lograr unha igualdade de oportunidades real e xeneralizable a todos os ámbitos da vida da cidadanía.

Arteixo conta con varios centros educativos de réxime xeral en funcionamento; segundo as ensinanzas impartidas serían:

	Educación infantil	Educación infantil e primaria	ESO e / ou post-obrigatorias
2019	3	7	4

¹ No sector da construción sinálase "0" porque non hai datos relevantes con respecto á poboación feminina.

Os centros educativos en funcionamento na actualidade no Concello de Arteixo, xunto cas ANPA recóllense no Anexo II do presente documento.

A continuación reflíctense os datos desagregados por sexo da progresión do alumnado matriculado en centros do Concello de Arteixo sostidos con fondos públicos.

	Homes			Mulleres		
	Educación infantil	Educación primaria	Educación secundaria obrigatoria (ESO)	Educación infantil	Educación primaria	Educación secundaria obrigatoria (ESO)
2015	461	859	483	412	778	441
2016	437	900	481	419	798	452
2017	400	940	506	383	848	454
2018	372	956	419	365	860	375
2019	379	962	441	374	812	388

SAÚDE E DEPORTE

Cando falamos de **Brecha de Xénero en Saúde**, referímonos ao conxunto de desigualdades existentes no estado de benestar físico, psicolóxico e social por condición de xénero e, polo tanto, susceptibles de ser evitables.

Os patróns de saúde das persoas están determinados por causas biolóxicas e sociais.

Os factores de carácter biolóxico predispoñen xeneticamente a determinados problemas de saúde e enfermidades, mentres que os factores sociais determinan a vulnerabilidade das persoas en función de factores demográficos, xeográficos e socioeconómicos como o seu xénero, idade, renda, nivel educativo, situación laboral ou residencia, entre outros.

Neste último grupo destacan os coidados non profesionais de terceiros, o acceso e uso dos servizos de saúde, os rumbos inconscientes de xénero en saúde, os estilos de vida e condutas de risco, os estereotipos e os sectores de ocupación laboral predominantes. Os rumbos inconscientes de xénero materialízanse, dende o punto de vista sanitario, en dous tipos de expresións: a universalización de diagnoses e terapias por extrapolación de resultados obtidos con suxeitos varóns, e o tratamento diferencial baseado en crenzas e/ou estereotipos.

Na actualidade o Concello de Arteixo conta con 3 centros de saúde situados en Arteixo, Vilarrodís e Meicende, respectivamente. A inversión en recursos humanos en atención primaria no Concello de Arteixo apenas sufriu variación dende o ano 2017.

Deporte

A práctica regular de actividade física proporciona importantes beneficios para a saúde en xeral -no plano fisiolóxico, psicolóxico e social-, contribuíndo positivamente a mellorar a calidade de vida, benestar persoal e desenvolvemento integral da persoa.

Consciente desta realidade, o Concello trata de liderar -dende a área de Deportes- o sistema deportivo de Arteixo, mediante unha xestión eficaz e a dotación dunha rede de instalacións deportivas, o fomento do tecido asociativo e a promoción de espazos, programas e actividades deportivas que teñan por obxectivo mellorar a calidade de vida da veciñanza.

Rede de instalacións deportivas (ver Anexo II)

SERVIZOS SOCIAIS

A área de Servizos Sociais desenvolve programas en diferentes materias:

- Programa de atención, información e orientación social;
- Atención á dependencia;
- Programa de intervención familiar;
- Programa de inclusión social;
- Maiores, actividades e centros.

Para iso conta cunha **rede de Infraestruturas e Equipamentos (ver Anexo II)**.

Da análise das memorias da área de Servizos Sociais, conclúese que o colectivo que de forma maioritaria participa nas actividades organizadas por Servizos Sociais son mulleres -con máis dun 60% de participación-. No caso dos homes (52%) participan máis nas saídas culturais que as mulleres.

Axudas e Pensións

Axudas

Os datos do Concello de Arteixo confirman a tendencia do total do Estado: tanto na RISGA coma na AIS as mulleres maioritariamente son as beneficiarias.

- No caso da RISGA o 66% das persoas que a solicitan son mulleres e o 34% homes;
- En relación a AIS, se tomamos como referencia a media dos 5 anos, o 33% das persoas que a solicitan son homes e o 67% son mulleres.

	RISGA			AIS		
	Ambos sexos	Homes	Mulleres	Ambos sexos	Homes	Mulleres
2014	92	34	58	11	6	5
2015	105	35	70	28	8	20
2016	109	35	74	28	7	21
2017	113	38	75	28	10	18
2018	103	33	70	25	5	20

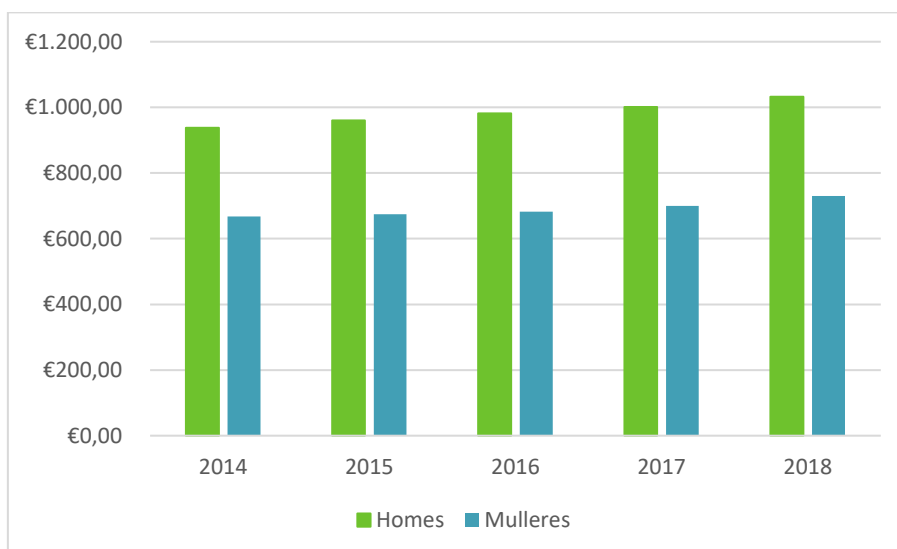
Fonte: Elaboración propia a partires dos datos do INE.

Pensións

A continuación recóllense o número de pensionistas e importe medio das pensión en Arteixo.

	Homes			Mulleres		
	Número	Importe medio	Mediana do importe	Número	Importe medio	Mediana do importe
2014	2696	937,78 €	780,90 €	2373	667,28 €	632,90 €
2015	2780	959,79 €	789,30 €	2390	674,27 €	634,50 €
2016	2874	981,27 €	814,91 €	2444	681,90 €	636,10 €
2017	2951	1.001,63 €	836,74 €	2521	700,15 €	637,70 €
2018	3007	1.032,61 €	875,47 €	2624	730,11 €	656,90 €

Fonte: Elaboración propia a partires dos datos do INE.

Queda evidenciada a diferenza que hai no importe medio das pensións entre homes e mulleres. Así, tomando como criterio a media do importe de cada sexo nos últimos cinco anos, pódese afirmar que os homes cobraron un 42% máis de media que as mulleres.

Este dato debe ser valorado dende o Concello á hora de deseñar programas, axudas e servizos destinados ás mulleres e aos homes.

VIOLENCIA CONTRA A MULLER

Os datos son alarmantes, segundo cifras do INE, o número de mulleres vítimas de violencia de xénero a nivel estatal aumentou un 2,0% no ano 2019 ata 31.911. A taxa de vítimas de violencia de xénero foi de 1,5 por cada 1.000 mulleres de 14 e máis anos.

Vítimas	Mulleres asasinadas
31.911	55

En Arteixo abríronse 29 expedientes novos de vítimas de violencia de xénero no ano 2019, igual que no ano 2018 e un máis que no ano 2017. Expedientes que se sumaron aos xa existentes de períodos anteriores.

Período	Expedientes novos
2017	28
2018	29
2019	29

No Concello de Arteixo o número de mulleres vítimas de violencia de xénero en seguimento polas Forzas e Corpos de Seguridade do Estado a finais de 2019 era de 80. Desas 80 persoas, 29 corresponden a novos casos que se atenderon no CIM ao longo do ano indicado.

O labor do CIM esténdese ademais ao desenvolvemento de diferentes programas e actividades de sensibilización, información e formación en materia de prevención da violencia de xénero e outras temáticas de interese para a muller.

CONCLUSIÓNS:

O estudo da diagnose é un instrumento de planificación estratéxico, xa que supón unha fonte de información sobre a situación dos homes e as mulleres no municipio. A partires do mesmo, deséñanse as medidas recollidas no Plan de Igualdade, destinadas a liquidar as posibles desigualdades que se identificaron.

Unha vez recollida a información -dende un punto de vista cuantitativa e cualitativa-, identificamos unha serie de fortalezas e puntos de mellora que se terán en conta á hora de desenvolver o III PIOM do Concello de Arteixo.

FORTALEZAS

- Compromiso e vontade política e técnica pola igualdade;
- Existencia dunha rede de escolas, infraestruturas e actividades nos diferentes ámbitos de actuación do Concello, destinadas á axuda á dependencia e ao apoio á conciliación da vida persoal, familiar e profesional;
- Dispoñer de programas e actividades de prevención da violencia de xénero;
- Ter constituída a Mesa Municipal sobre a Violencia de Xénero;
- Contar cunha rede de infraestruturas nos diferentes ámbitos territoriais do Concello destinada a actividades sociais que abarcan a público de diferentes idades;
- Dispoñer dunha rede de equipamentos e áreas deportivas destinadas a fomentar hábitos de vida saudable e tamén como apoio á conciliación;
- Contar cunha estratexia de desenvolvemento urbano sostible e integrada de Arteixo (“Plan Novarteixo”) na que se introduce a perspectiva de xénero;
- Ter establecido unha rede de colaboración con distintas entidades e asociacións deportivas, veciñais e empresariais.

PUNTOS DE MELLORA

- Mellorar as estratexias transversais para a implantación de políticas de igualdade;
- Descoñecemento dos anteriores plans de igualdade polo persoal municipal;
- Dificultade para a obtención de datos desagregados por sexo nas áreas municipais;
- Traballar en prol da sensibilización en materia de igualdade entre o persoal municipal;
- Aumentar a oferta formativa en materia de igualdade e prevención da violencia de xénero entre o persoal municipal;
- Aumentar a participación dos homes nas actividades organizadas polas distintas áreas municipais (Servizos Sociais, CIM, etc.);
- Visibilización do papel da muller nas diferentes áreas (deportes, cultura, etc.);
- Uso da linguaxe inclusiva en todos os ámbitos de funcionamento do Concello (comunicación interna e externa);
- Uso de imaxes inclusivas que non perpetúen os estereotipos de xénero;

- Promover a participación das mulleres no tecido asociativo;
- Promover a participación das mulleres en postos de representatividade.

Resaltar a importancia de contar con indicadores ou sinais que sirvan para identificar a situación de mulleres e homes e poder, así, eliminar as brechas de xénero identificadas. Por iso, unha das medidas estratéxicas que se recomenda é introducir os datos desagregados por sexo en todas as memorias das diferentes áreas de funcionamento do Concello. Estes datos son imprescindibles para realizar as análises pertinentes e establecer as medidas necesarias para corrixir as posibles desigualdades detectadas.

Destacar, finalmente, que en determinadas áreas como educación ou sanidade, os datos dos que se dispón dende o IGE e outros organismos están obsoletos (cifras do 2001, 2011, etc.). De aí que, para un coñecemento da realidade actual no Concello, sexa aínda máis necesaria unha recompilación actualizada da información na que se conte con indicadores de xénero.

PLAN DE IGUALDADE

Áreas de Actuación

Obxectivos

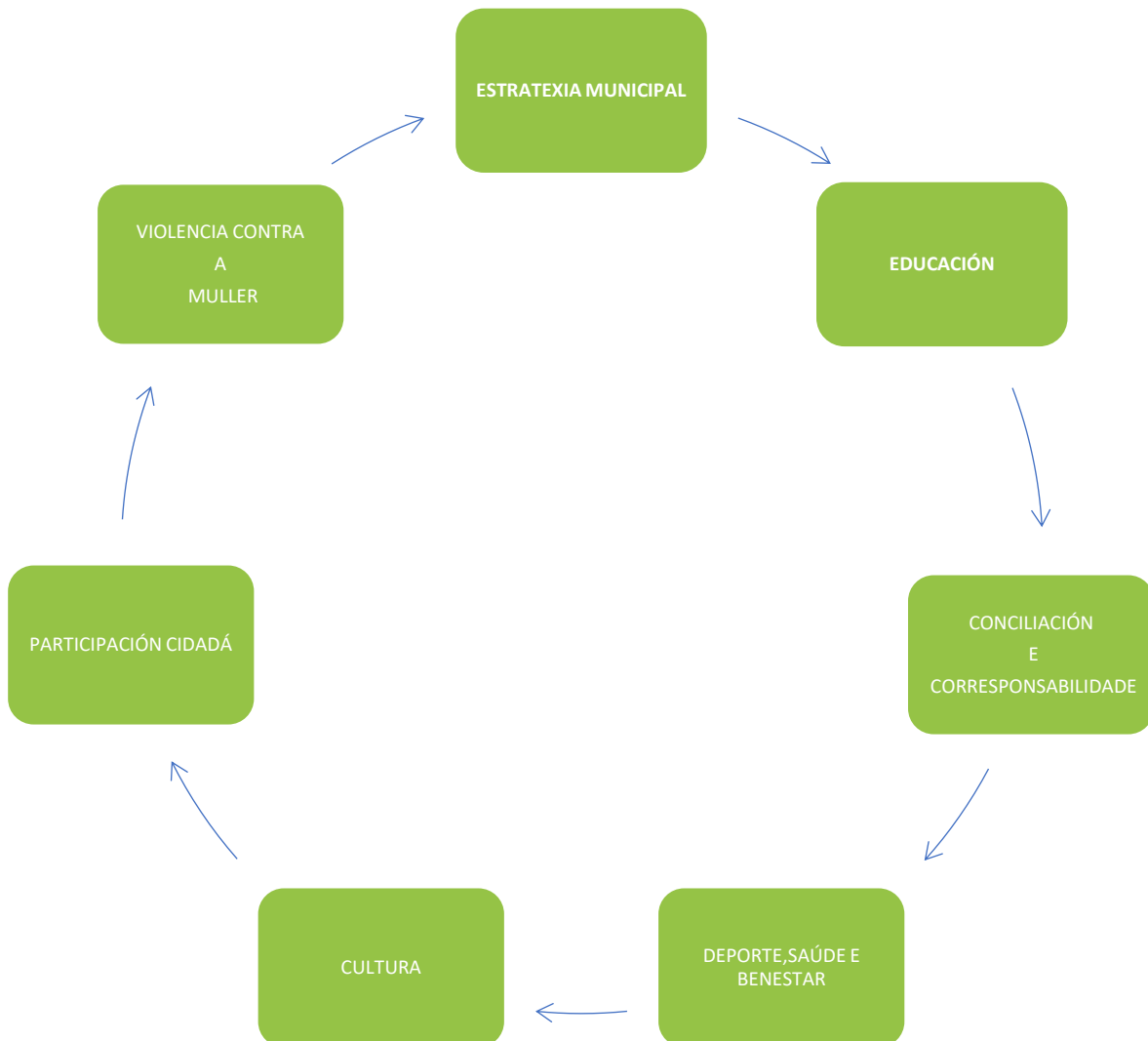
Medidas

Indicadores

Cronograma

7. ÁREAS DE ACTUACIÓN

O III Plan de Igualdade de Oportunidades entre Mulleres e Homes do Concello de Arteixo estrutúrase ao redor das seguintes áreas de actuación :

8. CONXUNTO DE MEDIDAS

A.1 ÁREA DE ESTRATEXIA MUNICIPAL

8.1 Estratexia Municipal

1. Obxectivo estratéxico

Establécese como obxectivo xeral deste Plan, **integrar o principio de igualdade en todas as políticas e accións do Concello, mediante o reforzo da transversalidade de xénero no conxunto da súa actividade e o fortalecemento das políticas de igualdade de trato e de oportunidades.**

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
1.- Afianzar o enfoque de xénero nas políticas, servizos e actividade contractual e subvencionábel.	1.1	Integrar efectivamente as medidas recollidas no III PIOM con outros instrumentos de planificación municipal, tales como o Plan Novarteixo 2020, o Plan Municipal de Mobilidade Sostible (PMUS) ou o Plan de Accesibilidade, así como a planificación territorial e sectorial existente e a que vaia desenvolvéndose.	- Nº instrumentos de planificación municipal. - Nº de medidas integradas.	Todas as áreas do Concello.	Durante toda a vixencia do Plan.
	1.2	Incorporar o enfoque de xénero nos servizos municipais existentes, así como a modificación ou novos servizos, e na planificación e execución de novas infraestruturas e edificacións.	- Nº de servizos municipais nos que se integra a perspectiva de xénero. - Nº de infraestruturas planificadas ou executadas nas que se	Todas as áreas do Concello.	Durante toda a vixencia do Plan.

			integra a perspectiva de xénero.		
	1.3	Incorporar criterios de preferencia polas empresas comprometidas coa igualdade de xénero nas cláusulas de pregos de condicións para a adxudicación de contratos do Concello.	- Cláusulas incorporadas. - Nº de contratos afectados con indicación das áreas afectadas.	Todas as áreas do Concello.	Durante toda a vixencia do Plan.
	1.4	Introdución de criterios para a valoración positiva de aspectos favorecedores da igualdade de xénero nas convocatorias de axudas a subvencións públicas.	- Criterios incorporados. - Axudas a subvencións públicas concedidas, con indicación das áreas afectadas.	Todas as áreas do Concello.	Durante toda a vixencia do Plan.
	1.5	Esixir formación en igualdade ao persoal que desenvolve actividades ou executa os servizos para o Concello de Arteixo, así como ao persoal que xestiona as actividades municipais.	- Nº de persoas con formación en igualdade contratadas, con indicación da área afectada.	Todas as áreas do Concello.	Durante toda a vixencia do Plan.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
2.- Consolidar o uso da linguaxe non sexista e imaxes inclusivas.	2.1	Reforzar o uso da linguaxe non sexista e imaxes inclusivas na produción documental da Administración local (normativa, informes e actos administrativos).	- Nº de documentación xerada que respecta estes criterios, con indicación da área.	Todas as áreas do Concello.	Durante toda a vixencia do Plan.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
3.- Promover a investigación, estadísticas e estudos con perspectiva de xénero.	3.1	Recoller os datos desagregados por sexo e diversidade funcional nos estudos, memorias, informes, estadísticas e publicacións da Administración local.	- Nº de documentos xerados.	Todas as áreas do Concello.	Durante toda a vixencia do Plan.
	3.2	Analizar a participación por sexo e diversidade funcional nas actividades propostas dende os diferentes departamentos municipais.	- Medidas correctoras en función dos datos recollidos.	Todas as áreas do Concello.	De forma anual durante toda a vixencia do Plan.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
4.- Fortalecer as estruturas de xestión, coordinación e intercomunicación pola igualdade de xénero das distintas áreas, órganos e mesas de traballo.	4.1	Crear unha mesa de seguimento para o III PIOM, conformada por representantes das diferentes áreas de traballo do Concello.	- Acta de creación da Mesa de Seguimento. - Nº. de reunións celebradas.	Todas as áreas do Concello.	No primeiro semestre do ano 2021.
	4.2	Publicación e difusión do III PIOM entre a poboación e o persoal técnico e político.	- Nº de accións de difusión. - Publicacións creadas. - Canles e espazos de publicación e presentación. - Impacto xerado.	Area de Comunicación.	No primeiro semestre do ano 2021.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
5.- Incluir contidos relativos á igualdade nos procesos selectivos de acceso e promoción no emprego público.	5.1	Incluir contidos relativos á igualdade entre mulleres e homes nos temarios das probas de acceso e promoción ao emprego público.	- Contidos incluídos. - Nº de convocatorias de acceso que os inclúe.	Todas as áreas do Concello.	Durante toda a vixencia do Plan.
	5.2	Valorar a formación en materia de igualdade nos concursos para a provisión de vacantes e nos procesos selectivos de acceso ao emprego público nos que exista valoración de méritos.	- Nº de convocatorias de acceso que os inclúe.	Todas as áreas do Concello.	Durante toda a vixencia do Plan.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
6.- Garantir a formación en igualdade e violencia de xénero na oferta dirixida ao persoal do Concello.	6.1	Ofertar formación en materia de igualdade de oportunidades entre mulleres e homes e violencia de xénero a todo o persoal técnico e político do Concello.	- Nº de formacións impartidas ao longo do ano. - Nº de horas impartidas. - Nº de persoas participantes, desagregando os datos por sexo.	Todas as áreas do Concello.	Durante toda a vixencia do Plan.

A.2 ÁREA DE SENSIBILIZACIÓN SOCIAL E EDUCACIÓN

8.2 Sensibilización Social e Educación

2. Obxectivo estratéxico

Fomentar o cambio de valores, actitudes, roles e estereotipos que sustentan a desigualdade de xénero e promover o respecto á diversidade na orientación sexual.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
7.- Introducir a perspectiva de xénero nas dinámicas educativas.	7.1	Definir obxectivos transversais de igualdade de xénero nos programas desenvoltos en materia de Educación.	- Nº de obxectivos incorporados. - Tipo de obxectivos e programas afectados.	- A. de Educación.	Durante toda a vixencia do Plan.
	7.2	Fomento da igualdade nas actividades extraescolares e nos programas realizados dende Educación.	- Nº e tipo de accións. - Nº de persoas destinatarias destas accións, desagregando os datos por sexo.	- A. de Educación.	Durante toda a vixencia do Plan
	7.3	Fomentar a igualdade no acceso á formación e ao mercado laboral dentro das accións de emprendemento, incidindo especialmente en profesións en subrepresentación de xénero.	- Nº e tipo de accións. - Nº de persoas destinatarias destas accións, desagregando os datos por sexo.	- A. de Educación. - A. de Emprego.	Durante toda a vixencia do Plan.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
-----------------------	--	---------	-------------	---------	------------

8.- Impulsar modelos profesionais e vitais, baseados no respecto e a diversidade, que quebren os roles de xénero; e afondar no modelo de coeducación.	8.1	Abordar a análise de estereotipos nos obradoiros organizados pola Área de Educación.	- Informe das conclusións da análise. - Medidas correctoras.	- A. de Educación.	Primeiro trimestre do ano seguinte durante toda a vixencia do Plan.
	8.2	Fomentar a participación corresponsable nas actividades nas que se require a presenza de persoas proxenitoras (“Xogando a medrar” e “Xogando coa música”).	- Nº e tipo de accións ou campañas. - Persoas destinatarias destas accións, desagregando os datos por sexo	- A. de Educación. - A. de Servizos Sociais.	Durante toda a vixencia do Plan.
	8.3	Fomentar o uso dos espazos de forma compartida e non excluínste.	- Nº de espazos sobre os que se intervén	- A. de Educación - A. de Servizos Sociais.	Durante toda a vixencia do Plan.
	8.4	Apoiar que nos centros de ensino se realicen proxectos para a convivencia en igualdade, que axuden á identificación de conductas sexistas e/ou comportamentos discriminatorios por razón de xénero ou orientación sexual.	- Nº de proxectos. - Nº de alumnado participante, desagregando os datos por sexo.	- A. de Educación - CIM.	De setembro a xuño durante toda a vixencia do Plan.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
9.- Promover o respecto á diversidade de xénero e á orientación sexual.	9.1	Facer campañas de sensibilización da realidade LGTBIQ dirixidas á poboación no seu conxunto.	- Nº de accións realizadas. - Canles e espazos empregados. - Impacto.	- CIM - A. de Comunicación.	Durante toda a vixencia do Plan.
	9.2	Visibilizar o CIM como recurso de apoio ao colectivo LGTBIQ.	- Canles e espazos empregados.	- CIM. - A. de Comunicación.	Durante toda a vixencia do Plan.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
			- Nº de eventos onde se identifique o CIM como recurso.		

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
10.- Consolidar o enfoque de xénero nas actividades de Educación.	10.1	Investigar e abordar a representación de mulleres e homes nos obradoiros realizados pola Área de Educación.	- Nº de estudos e conclusións, así como as medidas correctoras aplicadas.	- A. de Educación.	Primeiro trimestre do ano durante toda a vixencia do Plan.
	10.2	Analizar os datos relativos ao sexo das persoas solicitantes de axudas ao estudo.	- Informes cas conclusións derivadas da análise, así como medidas correctoras en caso e aplicarse.	- A. de Educación.	Primeiro trimestre do ano durante toda a vixencia do Plan.
	10.3	Obter datos desagregados por sexo do alumnado nos centros dos niveis de ensino non obrigatorio.	- Nº de contactos establecidos cos centros.	- A. de Educación.	Último trimestre do ano durante toda a vixencia do Plan.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
	11.1	Dar preferencia á representación feminina no obradoiro de tradicións, como visibilización do papel das mulleres.	- Nº de mulleres e homes representados.	- A. de Educación.	Durante toda a vixencia do Plan.

<p>11.-Promover unha participación máis equilibrada da muller en postos de responsabilidade.</p>	<p>11.2</p>	<p>Analizar a representación feminina no eido administrativo, a ocupación de postos directivos e de concellarías dentro da actividade, por exemplo, “Pleno Escolar”.</p>	<p>- Nº de mulleres e homes que participan no Pleno Escolar. - Accións realizadas.</p>	<p>- A. de Educación.</p>	<p>Curso escolar de setembro a xuño, durante toda a vixencia do Plan.</p>
---	-------------	--	--	---------------------------	---

A.3 MERCADO DE TRABAJO

8.3 Mercado de Trabajo e Formación

3. Obxectivo estratéxico

Mellorar a igualdade de oportunidades entre mulleres e homes no acceso, permanencia e condicións de traballo no mercado laboral e no emprendemento.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
12.-Rerforzar a inclusión do principio de igualdade de oportunidades e de non discriminación nas políticas de acceso ao emprego.	12.1	Desenvolver dende os centros de formación municipal programas e accións formativas que favorezan a incorporación das mulleres ao mercado laboral.	- Número de mulleres participantes.	- A. de Emprego. - CIM.	Durante toda a vixencia do Plan.
	12.2	Fomentar a contratación de mulleres dende os programas municipais (por exemplo, nova escola de agricultura ecolóxica, etc.).	- Número de mulleres contratadas, indicando o programa a través do que se contrata.	- A. de Emprego. - CIM.	Durante toda a vixencia do Plan.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
13.-Fomentar a incorporación das mulleres máis vulnerables ao mundo laboral.	13.1	Establecer un marco de colaboración con asociacións e organizacións empresariais do Concello, coa finalidade de impulsar a inserción laboral de mulleres vítimas de violencia de xénero.	- Número de mulleres contratadas.	- A. de Emprego. - CIM.	Nos dous primeiros anos de vixencia do Plan (2021-2022).

A.4 ÁREA DE CONCILIACIÓN E CORRESPONSABILIDADE

8.4 Conciliación e corresponsabilidade

4. Obxectivo estratéxico

Poiar a conciliación e a corresponsabilidade na vida persoal, familiar e laboral.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
14.-Sensibilizar en materia de conciliación e corresponsabilidade.	14.1	Desenvolver campañas de concienciación para potenciar a corresponsabilidade das e dos proxenitores.	- Nº de campañas e accións. - Tipo de campañas e accións e os canles de difusión.	- CIM. - A. de Educación. - A. de Comunicación.	Durante toda a vixencia do Plan.
	14.2	Poñer en funcionamento programas de apoio á crianza das fillas e fillos e actuacións dirixidas ao fomento da parentalidade positiva.	- Nº de actuacións. - Tipoloxía das actuacións. - Persoas afectadas, desagregando os datos por sexo.	- A. de Educación. - A. de Comunicación. - A. de Servizos Sociais.	Durante toda a vixencia do Plan.
	14.3	Desenvolver obradoiros que favorezan a autonomía persoal do alumnado no ámbito doméstico, promovendo a corresponsabilidade nos comedores escolares.	- Nº de obradoiros. - Persoas participantes, desagregando os datos por sexo.	-A. de Educación.	Durante toda a vixencia do Plan.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
15.-Incrementar o coñecemento sobre a conciliación e a corresponsabilidade.	15.1	Realizar un estudo de avaliación sobre as necesidades existentes en relación aos usos do tempo, os horarios, as escolas infantís e outros servizos de coidados.	- O estudo, especificando as necesidades detectadas.	- A. de Educación.	Último ano de vixencia do Plan (2024).

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
16.- Crear e manter unha rede de infraestruturas e servizos para a conciliación e a corresponsabilidade.	16.1	Dotar de infraestruturas e servizos de conciliación aos diferentes ámbitos territoriais do Concello, tanto rurais como urbanos (“Arteixo Concilia” e “Plan Novarteixo2020”).	- Nº de infraestruturas. - Nº de servizos creados. - Tipoloxía das infraestruturas.	- A. de Obras e Servizos. - A. de Servizos Sociais. - A. de Educación. - CIM.	Dende o segundo semestre do ano 2021 e ata a finalización da vixencia do Plan.

A.5 ÁREA DE DEPORTE, SAÚDE E BENESTAR

8.5 Deporte, Saúde e Benestar

8.5.1 Deporte

5. Obxectivo estratéxico

Promover a Igualdade na actividade física e deportiva.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
17.-Favorecer a práctica deportiva feminina nos distintos ámbitos do deporte, contribuíndo a eliminar elementos de desigualdade en todas as etapas vitais da muller.	17.1	Apoio específico, a través de subvencións ou outros mecanismos, a proxectos dos clubs ou asociacións deportivas que fomenten a participación e obtención de bos resultados por parte das mulleres deportistas e/ou equipos femininos.	-Tipoloxía e nº de apoios, especificando o tipo de club ou asociación e a acción deportiva.	- A. de Deportes.	Durante toda a vixencia do Plan.
	17.2	Celebración de xornadas, encontros, seminarios e/ou grupos de traballo, co propósito de xerar e difundir coñecemento en relación con todos aqueles aspectos que contribúan á consecución da igualdade efectiva de mulleres e homes en canto á práctica da actividade física e o deporte.	- Nº de xornadas, encontros. - Nº de participantes, desagregando os datos por sexo.	- A. de Deportes.	Durante toda a vixencia do Plan

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
	17.3	Desenvolvemento de campañas específicas nos centros escolares, contando coa participación de deportistas arteixás, para a promoción de hábitos de vida saudables e o fomento dos beneficios da actividade física e o deporte tanto nos deportes individuais como colectivos.	- Nº de campañas realizadas, especificando ás mulleres deportistas.	- A. de Deportes. - A. de Comunicación.	Curso escolar (setembro a xuño), durante toda a vixencia do Plan.
	17.4	Apoio ás deportistas de ámbito federado a través dos criterios de baremación reflectidos nas bases reguladoras para a concesión, mediante concorrencia competitiva, de subvencións para actividades deportivas.	- Criterios de baremación. - Nº de subvencións concedidas.	- A. de Deportes.	Durante toda a vixencia do Plan.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
18.- Visibilizar ás mulleres implicadas no ámbito da actividade física e do deporte.	18.1	Estudo da participación das persoas por franxas de idades, modalidades deportivas, correlacionadas co sexo.	- Os estudos, memorias.	- A. de Deportes.	Primeiro trimestre do ano, durante toda a vixencia do Plan.
	18.2	Realizar campañas ou actividades dirixidas a unha maior e adecuada visibilidade das mulleres implicadas no ámbito da actividade física e o deporte.	- Número de campañas. - Número de actividades.	- A. de Deportes. - A. de Comunicación.	Durante toda a vixencia do Plan.
	18.3	Fomento do recoñecemento de logros deportivos das mulleres en todos os ámbitos e a calquera nivel.	- Nº accións realizadas. - Canles de difusión.	- A. de Deportes.	Durante toda a vixencia do Plan.
	18.4	Evitar tratamentos sexistas da imaxe nos actos deportivos e promover imaxes de diversidade de mulleres.	- As imaxes utilizadas, con indicación do evento.	- A. de Deportes. - A. de Comunicación.	Durante toda a vixencia do Plan.

8.5.2 Saúde e Benestar

6. Obxectivo estratéxico

Promover a Igualdade a través das actividades sociais.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
19.- Fomentar a participación igualitaria nas actividades sociais.	19.1	Analizar a participación de homes e mulleres nas actividades sociais.	- Informes resultantes. - Medidas correctoras.	- A. de Servizos Sociais.	Primeiro trimestre do ano, durante toda a vixencia do Plan.
	19.2	Traballar a sensibilización en materia de igualdade e prevención da violencia de xénero a través das actividades sociais.	- Nº de programas incluídos. - Nº e tipoloxía das accións.	- A. de Servizos Sociais.	Durante toda a vixencia do Plan.
	19.3	Conmemorar as datas en prol da igualdade.	- Nº e tipoloxía das accións nas datas sinaladas.	- A. de Servizos Sociais. - CIM. - A. de Comunicación.	Durante toda a vixencia do Plan.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
20.- Compensar as brechas existentes no acceso, na formación e os usos das TIC (LA1. “TIC ao servizo das	20.1	Realizar programas formativos de manexo de novas tecnoloxías dixitais.	- Nº de programas. - Nº de participantes, desagregados os datos por sexo.	- A. de Participación cidadá. - A. de Servizos Sociais.	Durante toda a vixencia do Plan.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
persoas" e "Plan Novarteixo").	20.2	Habilitación de espazos públicos con equipos informáticos para o uso da cidadanía.	- Nº espazos. - Nº usuarios e usuarias.	- A. de Servizos Sociais. - A. de Novas Tecnoloxías.	2021-2022

A.6 ÁREA DE CULTURA

8.6 Cultura

7. Obxectivo estratéxico

Reforzar a integración do principio de igualdade no ámbito da cultura e da creación e produción artística e intelectual.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
21.- Promover unha presenza máis equilibrada das mulleres nos ámbitos da cultura, a creación e a produción artística e intelectual.	21.1	Desenvolvemento de indicadores que permitan unha mellor análise da presenza de mulleres no ámbito cultural.	- Tipo e nº de indicadores.	- A. de Cultura.	Durante toda a vixencia do Plan.
	21.2	Incluír indicadores e datos desagregados por sexo nas memorias das propias asociacións culturais subvencionadas polo Concello: incluílo como requisito nas bases das diferentes subvencións.	- As memorias. - Tipo de indicadores.	- A. de Cultura.	Durante toda a vixencia do Plan.
	21.3	Deseñar e aplicar instrumentos que permitan identificar os diferentes hábitos culturais de mulleres e homes na oferta cultural existente.	- Nº de rexistros feitos. - Conclusións e medidas correctoras.	- A. de Cultura.	Primeiro ano da vixencia do Plan.

	21.4	Incorporar na programación anual actos ou actividades para a conmemoración da igualdade.	- Nº e tipoloxía dos actos.	- A. de Cultura.	Durante toda a vixencia do Plan.
	21.5	Velar pola composición equilibrada nos xurados encargados de outorgar os premios que conceda o Concello.	- Composición dos xurados dos diferentes actos ou premios’.	- A. de Cultura.	Durante toda a vixencia do Plan.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
22.-Impulsar o recoñecemento da contribución das mulleres no ámbito cultural e artístico, tanto no pasado como no presente.	22.1	Fomento e apoio ao desenvolvemento de festivais, certames e outro tipo de espazos ou eventos monograficamente dedicados a dar a coñecer as achegas das mulleres nos ámbitos literario, científico, musical, cinematográfico, audiovisual e/ou artístico.	- Nº de monográficos dedicados a dar a coñecer as achegas das mulleres.	- A. de Cultura. - A. de Comunicación.	Durante toda a vixencia do Plan.
	22.2	Dar a coñecer o papel das mulleres na historia e na sociedade a través de exposicións, certames ou outros eventos.	- Nº de exposicións, certames ou eventos con esta finalidade.	- A. de Cultura. - A. de Comunicación.	Durante toda a vixencia do Plan.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
23.- Manter a dotación de material didáctico para o coñecemento da realidade	23.1	Mantemento e reforzo dunha sección de xénero nas bibliotecas municipais, espazos virtuais e centros educativos.	- Nº e tipoloxía do material aportado á sección de igualdade.	- Biblioteca.	Durante toda a vixencia do Plan.

<p>das mulleres e o fomento da igualdade de xénero.</p>	<p>23.2</p>	<p>Mantemento de actividades coeducativas con perspectiva de xénero organizadas dende a Biblioteca.</p>	<p>- Nº e tipoloxía das actividades. - Nº de participantes, desagregando os datos por sexo.</p>	<p>- Biblioteca.</p>	<p>Durante toda a vixencia do Plan.</p>
--	-------------	---	---	----------------------	---

A.7 ÁREA DE PARTICIPACIÓN DA MULLER

8.7 Participación da Muller nos ámbitos Político, Social e Económico.

8. Obxectivo estratéxico

Mellorar a participación das mulleres nos ámbitos político, económico e social.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
24.- Visibilizar a presenza de mulleres e homes no ámbito público.	24.1	Analizar a distribución de mulleres e homes nos postos de representación e decisión política.	- Nº de homes e mulleres nos postos de representación e decisión política (nos distintos consellos, Xunta de Goberno, etc.).	- Secretaría.	Primeiro trimestre de cada ano durante toda a vixencia do Plan.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
25.- Fomentar a auto-organización das mulleres en grupos ou redes de apoio.	25.1	Realización de campañas de sensibilización sobre as vantaxes da organización en grupos ou redes de apoio.	- Nº de campañas de sensibilización. - Espazos e canles de difusión.	- CIM. - A. de Participación Cidadá. - A. de Comunicación.	Durante toda a vixencia do Plan.
	25.2	Efectuar formación para favorecer a organización en grupos ou redes de apoio.	- Nº de cursos e contidos. - Persoas participantes, desgregando os datos por sexo e nacionalidade.	- CIM. - A. de Participación Cidadá.	Durante toda a vixencia do Plan.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
26.- Impulsar a perspectiva de xénero e a participación equilibrada de mulleres e homes nas asociacións con presenza no Concello.	26.1	Analizar a distribución de mulleres e homes nas asociacións con presenza no Concello.	- Nº de mulleres e homes nos órganos de consulta, conclusións e medidas correctoras.	- A. de Participación Cidadá. - A. de Deportes. - A. de Educación. - A. de Cultura. - CIM.	Primeiro trimestre do ano durante toda a vixencia do Plan.
	26.2	Desenvolver actuacións para o fomento da presenza equilibrada de mulleres e homes nas asociacións.	- Nº e tipoloxía das actuacións. - Canles de difusión.	- A. de Participación Cidadá. - A. de Deportes. - A. de Educación. - A. de Cultura. - CIM. -A. de Comunicación.	Durante toda a vixencia do Plan.
	26.3	Elaborar recomendacións e orientacións dirixidas ao tecido asociativo do Concello sobre a inclusión da perspectiva de xénero na súa actividade, funcións e obxectivos.	- Publicacións elaboradas. - Nº de envíos.	- A. de Participación Cidadá. - A. de Deportes. - A. de Educación. - A. de Cultura. - CIM.	Segundo trimestre do ano durante toda a vixencia do Plan.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
27.-Favorecer o movemento asociativo das mulleres.	27.1	Apoio técnico e apoio social ao movemento asociativo de mulleres.	- Nº de asociacións creadas nos períodos anuais.	- A. de Participación Cidadá.	Durante toda a vixencia do Plan.

A.8 ÁREA DE VIOLENCIA CONTRA A MULLER

8.8 Violencia contra a muller

9. Obxectivo estratéxico

Prevención e tratamento da violencia de xénero.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
28.- Promover estratexias de sensibilización e prevención da violencia de xénero.	28.1	Mantemento das campañas de educación e sensibilización en materia de violencia de xénero.	- Nº de campañas celebradas. - Medios e materiais de difusión utilizados.	- CIM. - A. de Servizos Sociais. - A. de Deportes. - A. de Educación. - A. de Cultura. -A. de Comunicación.	Durante toda a vixencia do Plan.
	28.2	Potenciación da participación do tecido asociativo e comercial nas campañas que se desenvolven para a prevención da violencia de xénero.	- Nº de campañas nas que participan. - Nº de persoas empresarias participantes, desagregando os datos por sexo. - Tipo de empresa.	- A. de Participación Cidadá. - CIM. -A. de Comunicación.	Durante toda a vixencia do Plan.
	28.3	Realización de obradoiros sobre as novas masculinidades.	- Nº de obradoiros celebrados.	- CIM. -A. de Comunicación.	Durante toda a vixencia do Plan.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
			- Nº de participantes, desagregando os datos por sexo.		
	28.4	Realización de campañas de sensibilización dirixidas especificamente á poboación masculina.	- Nº de campañas. - Medios e canles de difusión empregadas. - Nº de participantes, desagregando os datos por sexo.	- CIM. - A. de Comunicación.	Durante toda a vixencia do Plan.
	28.5	Mantemento, nos eventos festivos, do servizo de sensibilización e información sobre a realidade das agresións sexuais.	- Nº de eventos nos que se participa. - Nº de persoas informadas.	- CIM. - A. de Cultura.	Durante toda a vixencia do Plan.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
29.- Mellorar a atención e coordinación nos procesos de detección, intervención e atención ás vítimas da violencia de xénero.	29.1	Mantemento e ampliación <i>online</i> dos programas e dos servizos de atención e asesoramento que presta o CIM.	- Nº de programas. - Nº de servizos de atención prestados. - Persoas usuarias.	- CIM.	Durante toda a vixencia do Plan.
	29.2	Prestación de atención específica a fillas e fillos de mulleres en situación de violencia de xénero.	- Nº de servizos de atención prestados.	- CIM. - A. de Servizos Sociais.	Durante toda a vixencia do Plan.
	29.3	Dotación de recursos económicos para facer fronte a situacións de emerxencia.	- Dotación económica. - Nº de prestacións económicas tramitadas.	- CIM.	Durante toda a vixencia do Plan.
	29.4	Difusión sobre os recursos e dereitos para facer fronte a situacións de violencia de xénero.	- Espazos e canles de difusión.	- CIM. - A. de Comunicación.	Durante toda a vixencia do Plan.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
	29.5	Revisión periódica do Protocolo Municipal de actuación en situacións de violencia de xénero.	- Nº de revisións coas modificacións oportunas.	- CIM.	Revisión anual no primeiro trimestre do ano durante toda a vixencia do Plan.
	29.6	Mantemento da Mesa de Coordinación Policial (MCP) para a atención e intervención en situacións de violencia de xénero.	- Nº de reunións e contido das mesmas.	- CIM.	Durante toda a vixencia do Plan.
	29.7	Mantemento da Mesa Municipal contra a Violencia de Xénero como mecanismo de coordinación, seguimento e consulta que pode elevar propostas para a posta en marcha de novas actuacións ou iniciativas na materia.	- Nº de reunións da mesa municipal e contido das mesmas.	- CIM.	Durante toda a vixencia do Plan.
	29.8	Formación especializada das e dos profesionais que interveñen na atención e tratamento da violencia de xénero a nivel municipal.	- Nº de formacións impartidas. - Persoas que reciben esta formación, desagregando os datos por sexo.	- CIM.	Durante toda a vixencia do Plan.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
30.- Fomentar a integración social e a autonomía das mulleres en situación de violencia de xénero.	30.1	Realización de accións de orientación laboral dirixidas a mulleres en situación de violencia de xénero e promoción da súa inserción laboral.	- Nº de accións. - Nº de persoas participantes.	- CIM. - A. de Emprego.	Durante toda a vixencia do Plan.
	30.2	Creación de grupos de soporte e autoaxuda para mulleres en situación de violencia de xénero.	- Nº e tipoloxía dos grupos creados. - Persoas participantes.	- CIM.	Durante toda a vixencia do Plan.

	30.3	Manter e ampliar as exencións que facilitan o acceso a actividades deportivas, culturais e educativas (por exemplo “bono piscina”).	- Nº de persoas beneficiarias, desagregando os datos por sexo.	- CIM. - A. de Servizos Sociais.	Durante toda a vixencia do Plan.
--	------	---	--	-------------------------------------	----------------------------------

10. Obxectivo estratéxico

Loitar contra a prostitución e outras formas de explotación sexual.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
31.- Visibilizar a prostitución e outras formas de explotación sexual como unha forma de violencia de xénero.	31.1	Campañas dende o Concello que visibilicen a prostitución e outras formas de explotación sexual como violencia de xénero.	- Nº de campañas - Medios utilizados para a difusión destas campañas	- CIM. - A. de Comunicación.	Durante toda a vixencia do Plan.
	31.2	Deseño de instrumentos -adaptados a diferentes públicos- de información e sensibilización tanto sobre as causas e consecuencias do problema como sobre a diversidade de grupos de vítimas afectadas e os seus dereitos.	- Tipos de instrumentos de información e sensibilización.	- CIM. - A. de Comunicación.	Durante toda a vixencia do Plan.

Obxectivos Operativos		Medidas	Indicadores	Axentes	Cronograma
32.- Mellorar a información acerca da prevención da trata, prostitución e outras formas de explotación sexual na poboación do Concello e no conxunto de profesionais	32.1	Realización de estudos sobre a realidade da prostitución e outras formas de explotación sexual no Concello de Arteixo.	- Os estudos.	- CIM.	Segundo trimestre do segundo ano de vixencia do Plan.

con potencial de intervención nestes asuntos (Servizos Sociais, CIM e Policía Local).					
--	--	--	--	--	--

9. APLICACIÓN, SEGUIMIENTO E AVALIACIÓN

9.1 Vixencia

O III PIOM do Concello de Arteixo terá unha vixencia de catro anos: dende o ano 2021 ata o ano 2024.

9.2 Seguimento e avaliación

Para o seguimento e posterior avaliación márcanse os seguintes obxectivos:

- Avaliar a eficiencia do Plan, a execución das medidas e os resultados obtidos;
- Avaliar a eficacia do Plan, neste caso valórase a través da observación se as medidas executadas lograron os obxectivos propostos;
- Medir o impacto do Plan: valorar a participación das persoas que actúan como axentes sociais.

O seguimento levarase a cabo de forma semestral durante toda a vixencia do Plan, e terá como finalidade coñecer o nivel de execución do mesmo, que medidas se executaron, cales non se puideron poñer en práctica e os motivos que o impediron. O órgano encargado de realizar este seguimento será a **Mesa de Seguimento do Plan**, creada para estes efectos. Así mesmo, a avaliación será tanto cuantitativa como cualitativa, e basearase nos distintos tipos de indicadores establecidos.

Cando finalice a súa vixencia, elaborárase un estudo de avaliación no que se reflectirán os cambios acontecidos nas diferentes áreas en relación ca igualdade de oportunidades entre mulleres e homes.

10. CRONOGRAMA

A.1 ÁREA DE ESTRATEXIA MUNICIPAL

Medidas	2021				2022				2023				2024			
	1º T	2º T	3º T	4º T	1º T	2º T	3º T	4º T	1º T	2º T	3º T	4º T	1º T	2º T	3º T	4º T
1.1																
1.2																
1.3																
1.4																
1.5																
2.1																
3.1																
3.2																
4.1																
4.2																
5.1																
5.2																
6.1																

A.2 ÁREA DE SENSIBILIZACIÓN SOCIAL E EDUCACIÓN

Medidas	2021				2022				2023				2024			
	1º T	2º T	3º T	4º T	1º T	2º T	3º T	4º T	1º T	2º T	3º T	4º T	1º T	2º T	3º T	4º T
7.1																
7.2																
7.3																
8.1																
8.2																
8.3																
8.4																
9.1																
9.2																
10.1																
10.2																
10.3																
11.1																
11.2																

A.3 MERCADO DE TRABAJO

Medidas	2021				2022				2023				2024			
	1º T	2º T	3º T	4º T	1º T	2º T	3º T	4º T	1º T	2º T	3º T	4º T	1º T	2º T	3º T	4º T
12.1																
12.2																
13.1																

A.4 ÁREA DE CONCILIACIÓN E CORRESPONSABILIDADE

Medidas	2021				2022				2023				2024			
	1º T	2º T	3º T	4º T	1º T	2º T	3º T	4º T	1º T	2º T	3º T	4º T	1º T	2º T	3º T	4º T
14.1																
14.2																
14.3																
15.1																
16.1																

A.5 ÁREA DE DEPORTE, SAÚDE E BENESTAR

Medidas	2021				2022				2023				2024			
	1º T	2º T	3º T	4º T	1º T	2º T	3º T	4º T	1º T	2º T	3º T	4º T	1º T	2º T	3º T	4º T
17.1																
17.2																
17.3																
17.4																
18.1																
18.2																
18.3																
18.4																
19.1																
19.2																
19.3																
20.1																
20.2																

A.6 ÁREA DE CULTURA

Medidas	2021				2022				2023				2024			
	1º T	2º T	3º T	4º T	1º T	2º T	3º T	4º T	1º T	2º T	3º T	4º T	1º T	2º T	3º T	4º T
21.1																
21.2																
21.3																
21.4																
21.5																
22.1																
22.2																
23.1																
23.2																

A.7 ÁREA DE PARTICIPACIÓN DA MULLER

Medidas	2021				2022				2023				2024			
	1º T	2º T	3º T	4º T	1º T	2º T	3º T	4º T	1º T	2º T	3º T	4º T	1º T	2º T	3º T	4º T
24.1																
25.1																
25.2																
26.1																
26.2																
26.3																
27.1																

A.8 ÁREA DE VIOLENCIA CONTRA A MULLER

Medidas	2021				2022				2023				2024			
	1º T	2º T	3º T	4º T	1º T	2º T	3º T	4º T	1º T	2º T	3º T	4º T	1º T	2º T	3º T	4º T
28.1																
28.2																
28.3																
28.4																
28.5																
28.6																
29.1																
29.2																
29.3																
29.4																
29.5																
29.6																
29.7																
29.8																
30.1																
30.2																
30.3																
31.1																
31.2																
32.1																

11. ESTUDO ECONÓMICO

O presente plan estará en vigor dende 2021 ata 2024, e sustentarse a través de diferentes liñas de financiación:

- Medios propios (en adiante MP): referíndose ás dotacións económicas e persoal propio dos departamentos implicados;
- Ademais o Plan contará con orzamento propio, distribuído entre as diferentes áreas de intervención.

Fixadas as dúas vías de financiación, estimouse para a execución do III PIOM do Concello de Arteixo un orzamento total de **2.977.000 €**.

A continuación relaciónanse as partidas orzamentarias estimadas por liñas/ medidas de actuación.

Liñas Orzamentarias do III PIOM do Concello de Arteixo (2021-2024)

	ÁREAS/MEDIDAS	DOTACIÓN ECONÓMICA	AXENTES
1	ÁREA ESTRÁTEXICA		
1	Integrar efectivamente as medidas recollidas no III PIOM con outros instrumentos de planificación municipal.	MP ²	Todas as áreas.
2	Afianzar o enfoque de xénero nos servizos municipais existentes, así como a modificación ou novos servizos, e na planificación e execución de novas infraestruturas e edificacións.	MP	Todas as áreas.
3	Incorporar criterios de preferencia polas empresas comprometidas coa igualdade nos pregos de condicións para a adxudicación de contratos do Concello.	MP	Todas as áreas.
4	Introducir criterios de valoración positiva, favorecedores da igualdade de xénero, nas convocatorias de axudas e subvencións públicas.	MP	Todas as áreas.
5	Esixir formación en igualdade ao persoal que desenvolve actividades ou executa servizos para o Concello (monitores e monitoras, etc.).	MP	Todas as áreas.
6	Uso da linguaxe non sexista e imaxes inclusivas na produción audiovisual e documental do Concello.	MP	Todas as áreas.
7	Recoller os datos desagregados por sexo e diversidade funcional nas memorias, estudos, informes, etc.	MP	Todas as áreas.

² MP: Medios propios

	ÁREAS/MEDIDAS	DOTACIÓN ECONÓMICA	AXENTES
1	ÁREA ESTRÁTEXICA		
8	Analizar os datos desagregados e establecer medidas correctoras nos diferentes programas municipais.	12.000 €	Todas as áreas.
9	Crear a Mesa de Seguimento.	MP	Todas as áreas.
10	Campaña de difusión, publicación e comunicación do III PIOM entre a poboación.	3.000 €	Todas as áreas.
11	Campaña de difusión, publicación e comunicación do III PIOM entre o persoal do Concello.	3.000€	Todas as áreas.
12	Inclusión de contidos relativos á igualdade nos temarios das probas de acceso e promoción ao emprego público.	MP	Todas as áreas.
13	Programas formativos en materia de igualdade e violencia para todo o persoal técnico e político do Concello.	8.000 €	Todas as áreas.
	TOTAL	26.000 €	

	ÁREAS/MEDIDAS	DOTACIÓN ECONÓMICA	AXENTES
2	ÁREA DE SENSIBILIZACIÓN SOCIAL E DUCACIÓN		
1	Fomentar a igualdade nas actividades organizadas pola Área de Educación.	MP	Educación.
2	Analizar os datos desagregados por sexo e establecer medidas correctoras.	14.000 €	Educación.
4	Fomentar a participación das mulleres en diferentes obradoiros organizados pola Área de Educación.	MP	Educación.
3	Campañas de sensibilización dirixidas á poboación do colectivo LGTBIQ.	24.000 €	CIM//Comunicación.
4	Visibilizar o CIM como recurso de apoio ao colectivo LGTBIQ.	MP	CIM//Comunicación.
5	Realizar campañas de visibilización da igualdade en colaboración cos centros educativos.	24.000 €	Educación.
	TOTAL	62.000 €	

	ÁREAS/MEDIDAS	DOTACIÓN ECONÓMICA	AXENTES
3	ÁREA MERCADO DE TRABAJO		
1	Desenvolvemento de programas e accións formativas dende os centros de formación municipal que favorezan a incorporación das mulleres ao mercado laboral.	120.000 €	Emprego.

2	Establecer un marco de colaboración con asociacións e organizacións empresariais do Concello, coa finalidade de impulsar a inserción laboral das mulleres vítimas de violencia de xénero.	MP	Emprego.
3	Fomentar a contratación de mulleres en programas municipais.	MP	Emprego.
TOTAL		120.000 €	

	ÁREAS/MEDIDAS	DOTACIÓN ECONÓMICA	AXENTES
4	ÁREA DE CONCILIACIÓN		
1	Campañas de sensibilización en materia de conciliación e corresponsabilidade.	24.000 €	Comunicación//Educación//Servizos Sociais.
2	Organización de obradoiros que favorezan a autonomía persoal do alumnado no ámbito doméstico, fomentando a corresponsabilidade nos comedores escolares.	24.000 €	Educación.
3	Accións de difusión e sensibilización.	12.000 €	Comunicación.
4	Estudo sobre a situación e as necesidades en relación con usos dos tempos.	6.000 €	Educación.
5	Dotación de infraestruturas e servizos de conciliación nos diferentes ámbitos territoriais do Concello tanto rurais como urbanos (LA.10 “Arteixo Concilia” e “Plan Novarteixo2020”).	2.200.000 €	Servizos Sociais//Obras e Servizos.
TOTAL		2.266.000 €	

	AREAS/MEDIDAS	DOTACIÓN ECONÓMICA	AXENTES
5	ÁREA DEPORTES, SAÚDE E BENESTAR		
1	Celebración de xornadas, encontros, seminarios e campañas de sensibilización.	12.000 €	Deportes//Comunicación.
2	Campañas específicas nos centros escolares, con deportistas arteixás.	24.000 €	Deportes//Comunicación.
3	Recoller datos e adaptar memorias con datos desagregado por sexo, diversidade funcional e idade.	MP	Deportes//Servizos Sociais.
4	Conmemoración das datas en prol da igualdade.	MP	Deportes//Comunicación//Servizos Sociais//Educación//Cultura.
6	Formación para a alfabetización dixital da poboación.	60.000 €	Participación Cidadá//Servizos Sociais.
7	Habilitación de espazos públicos con equipos informáticos para o uso da cidadanía.	225.000 €	Novas Tecnoloxías//Servizos Sociais.
TOTAL		321.000 €	

III PIOM Concello Arteixo (2021-2024)

	ÁREAS/MEDIDAS	DOTACIÓN ECONÓMICA	AXENTES
6	ÁREA DE CULTURA		
1	Deseño de indicadores e recollida de datos desagregados por sexo. Aplicación de instrumentos que permitan identificar os gustos culturais de homes e mulleres.	12.000 €	Cultura.
2	Composición equilibrada dos xurados nos premios literarios.	MP	Cultura.
3	Fomento de festivais, certames e outros espazos que permitan dar a coñecer as achegas das mulleres. Exposicións e outros eventos sobre o papel da muller na historia.	24.000 €	Cultura.
4	Reforzo dunha sección de xénero nas bibliotecas municipais.	8.000 €	Biblioteca.
5	Realización de actividades coeducativas con perspectiva de xénero.	MP	Biblioteca.
TOTAL		44.0000 €	

	ÁREAS/MEDIDAS	DOTACIÓN ECONÓMICA	AXENTES
7	ÁREA DA PARTICIPACIÓN DA MULLER		
1	Análise sobre a distribución das mulleres e homes nos órganos de representación e decisión política.	MP	Secretaría.
2	Análise sobre a distribución de mulleres e homes nas asociacións con representación no Concello.	MP	CIM//Comunicación//Deportes//Educación//Servizos Sociais//Cultura.
3	Elaboración de recomendacións e orientacións dirixidas ás e aos responsables do tecido asociativo do Concello de Arteixo.	MP	CIM//Comunicación//Deportes//Educación//Servizos Sociais//Cultura.
4	Campañas de sensibilización sobre as vantaxes da organización en grupos ou redes de apoio.	12.000 €	Participación Cidadá//CIM//Comunicación.
5	Formación en materia de organización e asociacionismo.	12.000 €	CIM//Participación Cidadá.
6	Apoio técnico e social ao movemento asociativo das mulleres.	12.000 €	Participación Cidadá.
TOTAL		36.000 €	

	ÁREAS/MEDIDAS	DOTACIÓN ECONÓMICA	AXENTES
8	ÁREA DE VIOLENCIA CONTRA A MULLER		
1	Realización de campañas de sensibilización en materia de violencia, así como campañas de sensibilización dirixidas especificamente aos homes.	24.000 €	CIM//Comunicación//Deportes//Educación//Servizos Sociais.
2	Realización de obradoiros de novas masculinidades.	12.000 €	CIM//Comunicación.
3	Mantemento do “Punto Violeta” en eventos festivos, servizo de sensibilización e información.	24.000 €	CIM//Comunicación.
4	Mantemento e mellora <i>online</i> dos programas e servizos do CIM.	9.000 €	CIM.
5	Atención expresa aos fillos e fillas de mulleres vítimas de violencia de xénero.	MP	CIM.
6	Dotación económica para facer fronte a situacións de emerxencia.	MP	CIM.
7	Revisión periódica do Protocolo Municipal de actuación en situacións de violencia.	MP	CIM.
8	Mantemento tanto da Mesa de Coordinación Policial como da Mesa Municipal contra a Violencia de Xénero.	MP	CIM.
9	Formación das e dos profesionais que interveñen en materia de violencia de xénero.	12.000 €	CIM//Persoal.
10	Accións de orientación laboral a mulleres vítimas de violencia de xénero.	MP	CIM//Emprego.
11	Creación de grupos de soporte e autoaxuda para mulleres vítimas de violencia de xénero.	MP	CIM.
12	Manter e ampliar as exencións que facilitan o acceso a activades deportivas, culturais e/ou educativas (por exemplo “bono piscina”).	MP	CIM//Servizos Sociais.
13	Campañas de sensibilización e visibilización da prostitución no Concello.	12.000 €	CIM//Comunicación.
14	Realización de estudos sobre a prostitución e a explotación sexual no Concello de Arteixo.	9.000 €	CIM.
	TOTAL	102.000 €	

ANEXOS

I. MARCO NORMATIVO DE APLICACIÓN

MARCO INTERNACIONAL

- Declaración Universal dos Dereitos Humanos, 1948.
- Convención sobre os dereitos políticos das mulleres, 1952.
- Declaración sobre a eliminación da discriminación contra a muller, 1967.
- Convención para a Eliminación de todas as Formas de Discriminación contra a Muller, 1979 (CEDAW).
- Declaración sobre a eliminación da violencia contra a muller, 1993.
- IV Conferencia Mundial sobre as Mulleres de Beijing, 1995.
- Resolución 1997/44 da Comisión dos Dereitos Humanos, 1997.
- Documento final do Cumio Mundial, 2005.

UNIÓN EUROPEA

- Tratado de Amsterdam, 1997.
- Recomendación do Comité de Ministros sobre a protección das mulleres contra a violencia, 2002.
- Directiva 2002/73/CE do Parlamento Europeo e do Consello, relativa á igualdade de trato entre mulleres e homes nas condicións de traballo.
- Regulamento 806/2004/CE do Parlamento Europeo e do Consello relativo ao fomento da igualdade entre as mulleres e os homes na Cooperación ao Desenvolvemento, 2004.
- Directiva do Consello 2004/113/CE do 13 de decembro, pola que se aplica o principio de igualdade de trato entre homes e mulleres ao acceso de bens e servizos e ao seu subministro.
- Informe da Comisión ao Consello, ao Parlamento Europeo, ao Comité Económico e Social Europeo e ao Comité das Rexións, do 22 de febreiro de 2006, sobre a igualdade entre mulleres e homes, 2005.
- Directiva 2006-54-CE sobre igualdade de oportunidades e trato entre homes e mulleres, 2006.
- Recomendacións do Consello de Europa de Lisboa.
- Folla de Ruta da Unión para o 2006-2010, no ámbito do emprego e a política social.

III PIOM Concello Arteixo (2021-2024)

- Programa comunitario de Fomento do Emprego e da Solidariedade Social (*Progress*).
- Programas de acción comunitaria Daphne I (2000-2003) e Daphne II (2004-2008).
- Estratexia Europea para a Equidade de Xénero 2016-2019.
- Segundo Pacto Europeo pola Igualdade de Xénero 2011-2020.
- Convenio do Consello de Europa sobre prevención e loita contra violencia contra as mulleres e a violencia doméstica. Istanbul, 11 de maio do 2011, ratificado por España en 2014.

ÁMBITO ESTATAL

- Constitución española, 1978.
- Lei 39/1999, do 5 de novembro, para promover a conciliación da vida familiar e laboral das persoas traballadoras.
- Real Decreto 1686/2000, de 6 de outubro, polo que se crea o Observatorio da Igualdade de Oportunidades entre mulleres e homes.
- Lei 27/2003, do 31 de marzo, reguladora da orde de protección das vítimas de violencia doméstica.
- Lei 30/2003, do 13 de outubro, sobre medidas para incorporar a valoración do impacto de xénero nas disposicións normativas que elabore o Goberno.
- Lei Orgánica 1/2004, do 28 de decembro, de medidas de protección integral contra a violencia de xénero.
- Real Decreto 355/2004 polo que se crea un Rexistro Central para a protección das vítimas da violencia doméstica. Modificado polo Real Decreto 660/2007, de 25 de maio.
- Real Decreto 237/2005, de 4 de marzo, polo que se establecen o rango e as funcións da Delegación Especial do Goberno contra a Violencia sobre a Muller, prevista na Lei Orgánica 1/2004, de 28 de decembro, de medidas de protección integral contra a violencia de xénero.
- Real Decreto 1452/2005, de 2 de decembro, polo que se regula a axuda económica establecida no artigo 27 da Lei orgánica 1/2004, do 28 de decembro, de medidas de protección integral contra a Violencia de Xénero.
- Lei Orgánica 3/2007, do 22 de marzo, para a igualdade efectiva de mulleres e homes.
- Real Decreto 1917/2008, de 21 de novembro, polo que se aproba o programa de inserción socio-laboral para mulleres vítimas de violencia de xénero.

- Lei Orgánica 2/2010, de 3 de marzo, de saúde sexual e reprodutiva e da interrupción voluntaria do embarazo.
- Lei Orgánica 11/2015, de 21 de setembro, para reforzar a protección das menores e mulleres con capacidade modificada xudicialmente na interrupción voluntaria do embarazo.
- Resolución do 25 de novembro de 2015, da Secretaría de Estado de Administracións públicas, polo que se establece o procedemento de mobilidade das empregadas públicas vítimas de violencia de xénero.
- Resolución do 9 de xuño de 2015, da Secretaría de Estado de Servizos Sociais e Igualdade, pola que se publica o Acordo da Conferencia Sectorial de Igualdade de 21 de xullo de 2014, polo que se aproba o protocolo de derivación entre centros de acollida para as mulleres vítimas de violencia de xénero e os seus fillos e fillas.
- Estratexia Nacional para a Erradicación da Violencia contra a Muller 2013-2016.
- Plan Estratéxico de Igualdade de Oportunidades 2014-2016.
- Plan Integral contra a Trata de Mulleres e Nenas con Fins de Explotación Sexual 2015-2018.
- Plan para a Promoción das Mulleres do Medio Rural 2015-2018.
- Pacto de Estado contra a Violencia de Xénero.
- Real Decreto-Lei 9/2018, do 3 de agosto, de medidas urxentes para o desenvolvemento do Pacto de Estado contra a Violencia de Xénero.

ÁMBITO GALEGO

- Estatuto da Autonomía de Galicia, 1981.
- Lei 11/2007, do 27 de xullo, galega para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero.
- Lei 13/2008, de 3 de decembro, de Servizos Sociais de Galicia.
- Lei 5/2010, do 23 de xuño, pola que se establece e regula unha rede de apoio á muller embarazada.
- Decreto 157/2012, do 5 de xullo de 2012, polo que se desenvolve a Lei 11/2007, do 27 de xullo, galega para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero no relativo aos órganos consultivos e de participación.
- Decreto 1/2014, do 9 de xaneiro, polo que se regula a creación do Centro de Recuperación Integral para Mulleres que Sofren Violencia de Xénero.
- Lei 2/2014, do 14 de abril, pola igualdade de trato e a non discriminación de lesbianas, gais, transexuais, bisexuais e intersexuais en Galicia.

- Decreto legislativo 2/2015, 12 de febreiro, polo que se aproba o texto refundido das disposicións legais da Comunidade Autónoma de Galicia en materia de igualdade.
- Lei 12/2016 de 22 de xullo, a través da cal se modifican os artigos 3 e 39, mais a disposición adicional cuarta, engadindo outras disposicións a maiores da Lei 11/2007, do 27 de xullo, galega para a prevención e o tratamento integral da violencia.
- Decreto 130/2016, do 15 de setembro, polo que se establecen os requisitos e o procedemento para o recoñecemento e acreditación dos centros de información á muller de titularidade das entidades locais de Galicia, así como para a modificación e extinción do seu recoñecemento.
- Pacto Galego polo Emprego, asinado no 2007.
- Plan de Atención Integral á Saúde da Muller de Galiza.
- VII Plan Estratégico de Galicia para a igualdade de oportunidades entre mulleres e homes 2017-2020.
- I Plan de actuacións para a Igualdade nos centros educativos de Galicia 2016-2020.
- Plan Estratégico de Galicia 2015-2020 (PEG).
- Plan Galego de Conciliación e Corresponsabilidade 2018-2021.

ÁMBITO LOCAL

- **Lei Reguladora de Bases do Réxime Local, 1985.**

O Artigo 28 da Lei 7/1985, do 2 de abril, Reguladora das Bases de Réxime Local (actualizada a data 21/12/03) (B.O.E. 3-04-1985) cando especifica que: "*Os municipios poden realizar actividades complementarias das propias doutras Administracións públicas e, en particular, as relativas á educación, á cultura, á promoción da muller, á vivenda, á sanidade e á protección do medio ambiente*"; fai da Administración local unha referencia clara para a promoción de actividades, así como para a prestación de cantos servizos públicos contribúan a satisfacer as necesidades e aspiracións da cidadanía en materia de xénero, sen que isto supoña, en ningún momento, menoscabo ou obstáculo ás competencias correspondentes a outras Administracións públicas

É importante sinalar, polo tanto, que o actual ordenamento xurídico expresa:

  - A existencia dun marco legal, que se traduce nunha capacidade legal de actuación por parte dos poderes públicos, a favor da implantación de medidas encamiñadas á obtención da igualdade de xénero;

- Por outro, a necesidade e, polo tanto, a responsabilidade política dos poderes públicos -en orde ás súas competencias- de remover e eliminar aqueles obstáculos que estean a impedir unha igualdade real e efectiva entre mulleres e homes.

- **Lei 5/1997, do 22 de xullo, da Administración Local de Galicia.**

No Capítulo IV titulado “Competencias” que abrangue dende o artigo 80 ao 87, recóllense as competencias propias dos municipios, así como as complementarias doutras Administracións entre as que se atopan:

- A prestación dos servizos sociais e a promoción e reinserción sociais;
  - A educación;
  - A cultura, a mocidade e o deporte;
  - A promoción á muller.
- **I Plan de Igualdade de Oportunidades entre Mulleres e Homes de Arteixo 2004-2006, cunha prórroga ata o ano 2008.**
  - **II Plan de Igualdade de Oportunidades de Mulleres e Homes de Arteixo 2010-2014.**

II. INFRAESTRUTURAS E EQUIPAMENTOS

EDUCACIÓN

Centros educativos en funcionamento na actualidade no Concello de Arteixo:

Centros de ensino infantil e primario

- CEIP Ponte dos Brozos;
- CEIP Arteixo;
- CEIP Galán;
- CEIP San Xosé Obreiro;
- EEI Vilarrodís;
- EEI Barrionovo;
- EEI de Rorís;
- EEI de Larín;
- EEI de Lagoa.

Centros de ensino secundario e bacharelato

- IES Manuel Murguía;

III PIOM Concello Arteixo (2021-2024)

- IES Pastoriza;
- IES Sabón.

Outros centros municipais

- Aula da Natureza;
- Centro Cívico Cultural.

Outros centros privados

- Agarimo.

Entre as competencias da Área de Educación, está a de xestionar os convenios de colaboración entre o Concello de Arteixo e as ANPA dos CEIP para a xestión dos comedores e de madrugadores.

ANPA

- ANPA Ponte dos Brozos;
- ANPA Arteixo;
- ANPA Manuel Murguía CEIP Galán (ata o curso 2019-2020);
- ANPA A Gaiyota CEIP Meicende.

DEPORTES

Rede de instalacións deportivas

Instalacións Deportivas Municipais

- Complexo Deportivo Municipal de Arteixo;
- Pazo dos Deportes;
- Campo de Fútbol de Césped Natural Ponte dos Brozos;
- Campo de Fútbol de Césped Artificial de Arteixo;
- Campo de Fútbol de Césped Artificial de Uxes;
- Campo de Fútbol de Oseiro;
- Campo de Fútbol de Rañobre;
- Circuito Vitae;
- Polideportivo de Galán;
- Pista polideportiva exterior de Uxes;
- Pista polideportiva exterior de Galán;
- Pista polideportiva exterior de Vilarodís;
- Pista de Chave de Arteixo;

- Pista de Chave de Galán;
- Pista de Chave de Meicende;
- Pista de Chave de Borroa;
- Pista de *Skate* de Arteixo;
- Campos de Fútbol de Meicende;
- Pista Polideportiva Campo da Festa;
- Pista Multideporte de Arteixo;
- Pistas Multideporte do Seixedo (3);
- Pista Multideporte de Rañobre;
- Pista Multideporte de Sorrizo;
- Pista Multideporte de Meicende;
- Pista Multideporte de Chamín;
- Pista polideportiva exterior de Vilarodís;
- Pista Multideporte de Sobrado.

Instalacións Deportivas en centros de ensino

- CEIP Ponte dos Brozos
  - Polideportivo;
  - 3 pistas polideportivas exteriores;
  - 2 Ximnasios.
- CEIP Arteixo
  - Pista polideportiva;
  - 2 pistas exteriores;
  - Ximnasio.
- CEIP Galán
  - Polideportivo;
  - Sala de usos múltiples;
  - 2 patios cubertos;
  - Pista exterior.
- CEIP San Xosé Obreiro de Meicende
  - Pista polideportiva;
  - Ximnasio.
- IES Manuel Murguía

- 2 ximnasios.
- IES Sabón
  - Pista exterior;
  - Rocódromo;
  - Ximnasio.
- IES Pastoriza
  - Ximnasio;
  - Pista exterior.
- Centro de Ensino Agarimo
  - Frontón;
  - Pista de voleibol;
  - Campo de fútbol;
  - Ximnasio.

Instalacións Deportivas Privadas

- Campo de Fútbol de Rañal;
- Centro Hípico Casas Novas;
- Centro Hípico os Porches;
- Centro Real Sociedade Deportiva Hípica A Coruña;
- Circuito de *Autocross* Xosé Ramón Losada;
- Circuito Vello de Morás;
- Ximnasio Stadium;
- Ximnasio Di-Som;
- Balneario de Arteixo;
- Campo de Fútbol de Larín;
- Campo de Golf de Larín;
- Pista exterior de Suevos.

Espazos non convencionais

- Paseo Fluvial;
- Paseo Fluvial do Seixedo a Villarrodris;
- Paseo Marítimo;
- Carril Bici Arteixo-Barrañan-O Rañal;
- Carril Bici do Paseo Fluvial de Arteixo;

- Área Recreativa O Seixedo;
- Área Recreativa de Sobrado;
- Área Recreativa os Barreiros;
- Parques Biosaludables;
- Parque de Calistenia de Arteixo.

Praias

- Sabón;
- Repibelo;
- Balcovo;
- Barrañán;
- Suevos.

SERVIZOS SOCIAIS

Relacionase a continuación a rede de centros sociais empregados no ano 2019:

ARMENTÓN

- Centro Social de Rorís.

ARTEIXO

- Centro Social Alto de Arteixo;
- Centro de Educación;
- Centro de Maiores Baiuca;
- Centro Mestre Mateo;
- Centro Social do Rañal.

BARRAÑÁN

- Centro Social Barrañán.

CHAMÍN

- Centro Social de Lagoa;
- Unitaria de Lagoa.

LAÑAS

- Centro Social Lañas.

III PIOM Concello Arteixo (2021-2024)

LARÍN

- Centro Social de Larín.

LOUREDA

- Centro Social de Foxo;
- Centro Social de Quintáns.

MONTEAGUDO

- Centro Social A Cachada;
- Centro Social Monteagudo.

MORÁS

- Centro Social de Freán;
- Centro Social de Uxes.

OSEIRO

- Centro Social Froxel;
- Centro Social de Oseiro;
- Centro Social Manuel Murguía;
- Centro Aula Aberta;
- Centro Social de Rañobre.

PASTORIZA

- Centro Sociocultural Meicende;
- Centro Social San Xosé Obreiro;
- Centro Social Pastoriza;
- Centro Social de Barrionovo.

SUEVOS

- Centro Social de Suevos.

CULTURA

- Centro Cívico Cultural de Arteixo.